

Số: /BC-UBTVQH15

Hà Nội, ngày tháng năm 2023

Dự thảo gửi xin ý kiến
các Đoàn ĐBQH**BÁO CÁO****Tiếp thu, chỉnh lý, giải trình dự án Luật Hợp tác xã (sửa đổi)**

Kính gửi: Các vị đại biểu Quốc hội,

Dự án Luật Hợp tác xã (sửa đổi) đã được Quốc hội xem xét, cho ý kiến tại Kỳ họp thứ 4 (tháng 10 - 11/2022), Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho ý kiến tại Phiên họp thứ 21 (tháng 3/2023) và các đại biểu Quốc hội (ĐBQH) hoạt động chuyên trách cho ý kiến tại Hội nghị ĐBQH hoạt động chuyên trách (ngày 05/4/2023). Trên cơ sở ý kiến của các ĐBQH và ý kiến các cơ quan của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã chỉ đạo cơ quan chủ trì thẩm tra, cơ quan chủ trì soạn thảo và các cơ quan hữu quan nghiên cứu tiếp thu, chỉnh lý dự thảo Luật. Dự thảo Luật hiện nay gồm 12 chương với 115 điều, tăng 04 điều so với dự thảo Luật do Chính phủ trình Quốc hội tại Kỳ họp thứ 4¹. Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo Quốc hội như sau:

I. NHỮNG NỘI DUNG CỤ THỂ CỦA DỰ ÁN LUẬT**1. Về tên gọi của dự án Luật**

Đa số ý kiến đề nghị giữ nguyên tên gọi là Luật Hợp tác xã (sửa đổi) theo đúng Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2022, tránh các hệ lụy và tác động của việc thay đổi tên gọi như các chi phí xã hội phát sinh liên quan đến công tác tuyên truyền, giáo dục và phổ biến pháp luật cũng như việc phải rà soát, sửa đổi các văn bản pháp luật có liên quan.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, giữ nguyên tên gọi của dự án Luật là Luật Hợp tác xã (sửa đổi), đồng thời rà soát, sửa đổi, bổ sung tại các điều, khoản và thiết kế lại bố cục, kết cấu của dự thảo Luật bảo đảm thống nhất, đồng bộ, phù hợp với tên gọi của dự án Luật.

¹ Điều chỉnh các nội dung về 08 chính sách tại Chương II từ 01 điều tại dự thảo Luật do Chính phủ trình Quốc hội tại Kỳ họp thứ 4 thành 08 điều (Điều 20 - Điều 27) quy định riêng về nội dung từng chính sách; bổ sung Điều 28 về chính sách hỗ trợ hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp; chuyển Điều 41 tại dự thảo Luật trình Quốc hội tại Kỳ họp thứ 4 thành Điều 11 về người đại diện theo pháp luật của HTX, liên hiệp HTX; bỏ Điều 20 về Phương thức hỗ trợ vì nội dung tại Điều này đã có trong các điều về nội dung chính sách; chuyển Chương VI lên thành Chương III về thành viên của HTX, liên hiệp HTX; bỏ mục 3 Chương VI gồm 02 điều về Liên đoàn HTX; chuyển Điều 34 thành Điều 54 về Cung cấp thông tin về nội dung đăng ký cho HTX, liên hiệp HTX; tách Điều 42 thành 02 Điều gồm Điều 57 về Đại hội thành viên và Điều 58 về Đại biểu tham dự đại hội đại biểu; gộp nội dung tại Điều 58, Điều 78 và Điều 83 thành Điều 74 về Góp vốn điều lệ HTX, liên hiệp HTX; tách Điều 58 thành Điều 74 về Góp vốn điều lệ HTX, liên hiệp HTX và Điều 75 về Chứng nhận phần vốn góp; tách Điều 65 thành Điều 82 về Thành lập doanh nghiệp của HTX, liên hiệp HTX và Điều 83 về Góp vốn, mua cổ phần tham gia doanh nghiệp; bổ sung Điều 84 về hoạt động cho vay nội bộ trong HTX, liên hiệp HTX; chuyển Điều 71 tại Chương V thành Điều 101 tại Chương VII về Xử lý tài sản khi HTX, liên hiệp HTX giải thể; gộp 04 Điều (Điều 98 - Điều 101) tại Chương VIII thành 02 Điều (Điều 105 - Điều 106) tại Chương VIII về Kiểm toán HTX, liên hiệp HTX; gộp 04 Điều (Điều 102 - Điều 105) thành 02 Điều (Điều 107 - Điều 108) tại Chương IX về Tổ hợp tác; chuyển khoản 9 Điều 19 thành Điều 109 về Chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX; gộp Điều 106 và Điều 107 thành Điều 110 về Tổ chức đại diện của Tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; bổ sung Điều 111 về hệ thống Liên minh HTX Việt Nam.

2. Về phạm vi điều chỉnh (Điều 1), đối tượng áp dụng (Điều 2)

Có ý kiến đề nghị làm rõ hơn về phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng đối với tổ hợp tác, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã, liên đoàn hợp tác xã và hệ thống Liên minh hợp tác xã.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và sửa đổi, bổ sung cụ thể phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng đối với tổ hợp tác, hợp tác xã (HTX), liên hiệp hợp tác xã (liên hiệp HTX) và thành viên; các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan đến việc thành lập, tổ chức quản lý, tổ chức lại, giải thể, phá sản và hoạt động có liên quan của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; rà soát, sửa đổi, bổ sung cụ thể các khái niệm về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX tại Điều 4 (Giải thích từ ngữ); rà soát, sửa đổi, bổ sung cụ thể về địa vị pháp lý, nhiệm vụ của tổ chức đại diện và hệ thống Liên minh HTX tại Chương X và các điều khác có liên quan tại dự thảo Luật. Đồng thời, chưa đưa liên đoàn hợp tác xã (liên đoàn HTX) vào phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng tại dự thảo Luật theo đúng chủ trương đã nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW về việc nghiên cứu thí điểm mô hình liên đoàn HTX.

3. Về việc thể chế hóa nội dung 08 chính sách tại Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 16/6/2022 của Hội nghị lần thứ năm Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể trong giai đoạn mới (Nghị quyết số 20-NQ/TW) (Chương II)

- Nhiều ý kiến đề nghị tiếp tục nghiên cứu, rà soát, thể chế hóa đầy đủ 08 nhóm chính sách tại Nghị quyết số 20-NQ/TW bảo đảm tính khả thi, hiệu quả hỗ trợ và phù hợp với nguồn lực kinh tế; bảo đảm quy định thống nhất với các luật có liên quan, đặc biệt là chính sách tiếp cận mặt bằng sản xuất, kinh doanh cần bảo đảm, thống nhất, phù hợp với quy định tại dự án Luật Đất đai (sửa đổi) đang trình Quốc hội xem xét, cho ý kiến; chính sách tín dụng đối với HTX cần bảo đảm thống nhất, phù hợp với quy định của Luật Các tổ chức tín dụng (TCTD); đề nghị rà soát, nghiên cứu nội dung tại các nghị định có liên quan để luật hóa một số quy định mang tính nguyên tắc về việc thực hiện các chính sách tại dự thảo Luật.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát và chỉnh lý các quy định về nguyên tắc, tiêu chí, nguồn vốn thực hiện và nội dung chính sách; bổ sung tại khoản 2 Điều 17 (Nguyên tắc thực hiện chính sách) Chính phủ quy định chi tiết nội dung, trình tự, thủ tục thực hiện các chính sách của Nhà nước về phát triển tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; làm rõ tiêu chí thụ hưởng chính sách của Nhà nước đối với tổ hợp tác, HTX và liên hiệp HTX. Điều chỉnh các nội dung về 08 chính sách từ 01 điều tại dự thảo Luật do Chính phủ trình Quốc hội thành 08 điều (Điều 20 - Điều 27) quy định riêng về nội dung từng chính sách, rà soát và chỉnh lý các quy định nhằm bảo đảm phù hợp và thể chế hóa chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW, phù hợp và thống nhất với quy định của pháp luật có liên quan.

- Có ý kiến đề nghị bỏ quy định về việc “không thấp hơn chính sách hỗ trợ đối

với doanh nghiệp nhỏ và vừa” tại khoản 1 Điều 17 vì quy định như vậy có thể tạo nên sự phân biệt đối xử giữa các thành phần kinh tế; đề nghị bổ sung nguyên tắc đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX chỉ hưởng một lần đối với một chính sách.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bỏ quy định về việc “không thấp hơn chính sách hỗ trợ đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa” tại điểm b khoản 1 Điều 17 (Nguyên tắc thực hiện chính sách), theo đó khẳng định một trong những nguyên tắc thực hiện chính sách là thống nhất triển khai theo Chương trình tổng thể về phát triển kinh tế tập thể, phù hợp với khả năng cân đối nguồn lực của Nhà nước ở từng thời kỳ. Việc tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX chỉ được hưởng một lần hay nhiều lần đối với cùng một chính sách sẽ do nội dung từng chính sách quy định cụ thể do Chính phủ quy định chi tiết (quy định tại khoản 2 Điều 17). Đồng thời, đề nghị Chính phủ khẩn trương xây dựng và hoàn thiện hồ sơ trình Quốc hội xem xét, ban hành Chương trình tổng thể về phát triển kinh tế tập thể trên phạm vi toàn quốc để sớm có cơ sở thực hiện, bảo đảm tính khả thi, đưa chính sách đi vào cuộc sống.

- Một số ý kiến đề nghị xác định rõ các tiêu chí lựa chọn đối tượng được Nhà nước hỗ trợ cho phù hợp với từng nội dung hỗ trợ của Nhà nước, tạo điều kiện cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX được tiếp cận với các chính sách hỗ trợ của Nhà nước. Có ý kiến cho rằng sẽ khó thực hiện nếu dự thảo Luật không quy định cụ thể chính sách ưu đãi đối với một số tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX có tiêu chí được ưu tiên và cũng không giao cho Chính phủ quy định chi tiết; yêu cầu về việc không vi phạm quy định tại Luật này và pháp luật có liên quan, yêu cầu về báo cáo kiểm toán sẽ gây khó khăn trong tiếp cận chính sách.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, chỉnh lý quy định tại Điều 18 (Tiêu chí thụ hưởng chính sách) về các tiêu chí để tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX được xem xét thụ hưởng chính sách của Nhà nước cũng như làm rõ các tiêu chí ưu tiên lựa chọn trong trường hợp nhiều tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX cùng đáp ứng tiêu chí được xem xét thụ hưởng chính sách của Nhà nước này như có số lượng thành viên, thành viên là người khuyết tật, thành viên là đồng bào dân tộc thiểu số, lao động nữ nhiều hơn... hoặc hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp hoặc hoạt động tại địa bàn kinh tế - xã hội khó khăn và đặc biệt khó khăn theo quy định của Nhà nước. Đồng thời, giao Chính phủ quy định chi tiết, bảo đảm tính khả thi của các chính sách này; chỉnh lý quy định về một trong các tiêu chí được xem xét thụ hưởng chính sách là tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX không vi phạm các hành vi bị nghiêm cấm quy định tại Luật Hợp tác xã (sửa đổi); quy định chỉ trong trường hợp nội dung chính sách có yêu cầu thì HTX, liên hiệp HTX mới phải có báo cáo kiểm toán để được xem xét, thụ hưởng chính sách.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung thay thế khoản 1 Điều 19 như sau: “Trên cơ sở vốn góp của thành viên trong tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX để xem xét tỷ lệ phần trăm vốn hỗ trợ từ ngân sách nhà nước”; đề nghị làm rõ về nguồn tín dụng ưu đãi của Nhà nước.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: Điều 19 quy định về các nguồn vốn thực hiện chính sách, trong đó tại khoản 1 quy định về nguồn vốn từ ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước. Việc quy định cụ thể về tỷ lệ phần trăm vốn hỗ trợ từ ngân sách nhà nước sẽ tùy thuộc vào nội dung từng chính sách cụ thể do Chính phủ quy định chi tiết (tại khoản 2 Điều 17). Tại khoản 3 Điều 19 quy định về nguồn vốn tín dụng ưu đãi theo quy định của pháp luật vì các nguồn vốn tín dụng ưu đãi này sẽ tùy thuộc vào từng chương trình cụ thể được ban hành phù hợp với nguồn lực của Nhà nước trong từng thời kỳ.

- Có ý kiến đề nghị cụ thể hóa chủ trương được nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW về “Đánh giá hiệu quả kinh tế tập thể toàn diện về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, hiệu quả của tổ chức và của thành viên”.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo hiện nay Tổng cục Thống kê, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đang nghiên cứu, bổ sung chỉ tiêu thống kê đánh giá đóng góp của khu vực kinh tế tập thể vào tổng sản phẩm trong nước (GDP) nhằm thể chế hóa đầy đủ chủ trương được nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW và phù hợp với thực tiễn đóng góp của khu vực kinh tế tập thể cho phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Do vậy, xin Quốc hội chưa bổ sung nội dung này trong dự thảo Luật.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung các chính sách ưu đãi, ưu tiên cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX trong lĩnh vực nông nghiệp, gắn hoạt động sản xuất, kinh doanh với chuỗi giá trị sản phẩm, ứng dụng khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; bổ sung quy định về chính sách khuyến khích, hỗ trợ các hộ gia đình, cá nhân góp vốn và hỗ trợ tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX nhận góp vốn bằng quyền sử dụng đất để hình thành vùng sản xuất nông nghiệp tập trung.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát và bổ sung tại Điều 18 một trong những tiêu chí ưu tiên lựa chọn tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX được thụ hưởng chính sách của Nhà nước là tham gia liên kết hình thành chuỗi giá trị, cụm liên kết ngành, gắn với kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, kinh tế tri thức, nông nghiệp hữu cơ, thích ứng biến đổi khí hậu, chuyển đổi số vì mục tiêu phát triển bền vững, tổ chức hoặc tham gia các hoạt động lợi ích cộng đồng dân cư. Bổ sung 01 điều (Điều 28) quy định về chính sách hỗ trợ hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp, theo đó ngoài các chính sách quy định tại Điều 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 và Điều 27 của Luật này, tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp được thụ hưởng các chính sách về: (i) hỗ trợ phí bảo hiểm nông nghiệp; (ii) hỗ trợ vốn, giống, khoa học công nghệ khi tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX chuyển đổi sang sản xuất bền vững, nông nghiệp hữu cơ, thích ứng với biến đổi khí hậu; (iii) hỗ trợ chi phí xây dựng kết cấu hạ tầng vùng nguyên liệu khi tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX nhận góp vốn bằng quyền sử dụng đất hoặc thuê quyền sử dụng đất, đất mặt nước của hộ gia đình, cá nhân, tổ chức để hình thành vùng nguyên liệu sản xuất nông nghiệp tập trung.

- Có ý kiến đề nghị cần phải tiếp tục rà soát về chính sách phát triển nguồn

nhân lực, thông tin tư vấn; đề nghị không quy định chương trình đào tạo chuyên ngành về kinh tế tập thể tại dự thảo Luật. Có ý kiến đề nghị bổ sung nội dung đào tạo, bồi dưỡng, phát triển nguồn nhân lực quản lý của khu vực HTX; đề nghị bổ sung nội dung về khuyến khích, hỗ trợ các trí thức trẻ có trình độ từ đại học trở lên, có chuyên môn phù hợp làm việc tại các HTX, liên hiệp HTX; các cấp chính quyền địa phương cần ban hành chính sách hỗ trợ về lương, thưởng.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, chỉnh lý quy định tại Điều 20 (Chính sách phát triển nguồn nhân lực, thông tin, tư vấn) về việc xây dựng, triển khai nội dung đào tạo về kinh tế tập thể vào chương trình của một số cơ sở giáo dục đại học, chương trình đào tạo lý luận chính trị, chương trình bồi dưỡng quản lý nhà nước; hỗ trợ lương, thưởng và phúc lợi để thu hút người lao động có chất lượng cao làm việc tại tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX... theo đúng chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW².

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định Ủy ban nhân dân các cấp phải quan tâm bố trí để HTX tiếp cận được đất đai, tích tụ ruộng đất, huy động đất đai từ các thành viên; làm rõ trách nhiệm của chính quyền địa phương về ngân sách, đất đai, trụ sở làm việc đối với các tổ chức kinh tế tập thể; đề nghị quy định thống nhất với Luật Đất đai về việc đất có thời hạn sử dụng ổn định và lâu dài.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát, chỉnh lý quy định tại Điều 21 (Chính sách tiếp cận mặt bằng sản xuất, kinh doanh) về việc trong quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, chính quyền địa phương ưu tiên bố trí quỹ đất cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX thuê; ưu đãi hợp lý về giá và thời gian cho thuê đất đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX chưa được hỗ trợ thuê đất theo quy định của pháp luật về đất đai; Nhà nước tạo điều kiện để tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX sử dụng đất ổn định, lâu dài trong hoạt động sản xuất, kinh doanh theo quy định của pháp luật về đất đai. Các nội dung được thể hiện tại dự thảo Luật bám sát chủ trương được nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW³ và thống nhất theo quy định của pháp luật về đất đai.

- Có ý kiến đề nghị rà soát về chính sách thuế, phí và lệ phí, bảo đảm thống nhất với quy định của pháp luật hiện hành.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại Điều 22 (Chính sách thuế, phí và lệ phí) về việc tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX được hưởng mức ưu đãi thuế, ưu đãi phí và lệ phí cao nhất trong cùng lĩnh vực, ngành, nghề và địa bàn theo

² Đưa nội dung đào tạo về kinh tế tập thể vào chương trình của một số trường đại học, giảng dạy chính thức trong chương trình đào tạo lý luận chính trị, chương trình bồi dưỡng quản lý nhà nước cho cán bộ, đảng viên... Khuyến khích thu hút cán bộ quản lý và khoa học về công tác tại các tổ chức kinh tế tập thể, nhà nước hỗ trợ trả lương cho cán bộ quản lý và khoa học được đào tạo tại các trường đại học có chuyên ngành phù hợp, được đại hội thành viên nhất trí nhận về công tác tại các tổ chức kinh tế tập thể.

³ Xây dựng cơ chế, chính sách khuyến khích các tổ chức kinh tế tập thể tích tụ đất đai cho sản xuất kinh doanh, nhất là trong lĩnh vực nông nghiệp để hình thành chuỗi sản xuất, cung cấp dịch vụ chế biến và tiêu thụ sản phẩm nông, lâm, ngư nghiệp quy mô lớn. Hoàn thiện lập quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất của các cấp, trong đó bố trí quỹ đất cho các tổ chức kinh tế tập thể thuê. Ưu đãi hợp lý về giá và thời gian cho thuê đất đối với các tổ chức kinh tế tập thể chuyển đổi và thành lập mới chưa được hỗ trợ thuê đất, bảo đảm sử dụng đất đai có hiệu quả.

pháp luật về thuế, phí và lệ phí; quy định các trường hợp miễn, giảm thuế thu nhập doanh nghiệp; miễn, giảm lệ phí trước bạ đối với cá nhân, tổ chức khi chuyển quyền sử dụng đất, chuyển quyền sở hữu tài sản góp vốn vào HTX, liên hiệp HTX theo quy định của pháp luật về phí và lệ phí theo đúng chủ trương được nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW⁴.

- Có ý kiến đề nghị hoàn thiện chính sách bảo hiểm bao gồm cả bảo hiểm nông nghiệp, bảo hiểm ngư nghiệp, bảo hiểm xã hội bắt buộc và tự nguyện; hoàn thiện chính sách tiếp thị và nghiên cứu thị trường, chính sách thuế, phí và lệ phí, chính sách hỗ trợ tư vấn tài chính và đánh giá rủi ro...; đề nghị không quy định đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc và tự nguyện tại dự thảo Luật Hợp tác xã (sửa đổi) nhằm bảo đảm thống nhất với quy định của pháp luật về bảo hiểm xã hội; nghiên cứu, xem xét quy định về cách thức và chế độ hỗ trợ thành viên HTX tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại Điều 23 (Chính sách tiếp cận vốn, bảo hiểm) tách bạch rõ chính sách tiếp cận vốn và chính sách bảo hiểm, trong đó: (i) chính sách tiếp cận vốn quy định tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX được vay vốn ưu đãi từ các TCTD theo quy định của pháp luật; được hỗ trợ vay vốn với lãi suất ưu đãi, hỗ trợ lãi suất sau đầu tư, bảo lãnh tín dụng đầu tư từ Quỹ hỗ trợ phát triển HTX theo quy định; được ưu tiên tiếp cận nguồn vốn từ các quỹ phát triển khoa học công nghệ, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu và các định chế tài chính theo quy định của pháp luật vì mục tiêu phát triển bền vững... theo chủ trương được nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW⁵; (ii) chính sách bảo hiểm bổ sung việc hỗ trợ phí bảo hiểm đối với tài sản chung không chia tham gia bảo hiểm của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; thành viên của tổ hợp tác, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã mà không thuộc đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc thì khi tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện được Nhà nước hỗ trợ theo quy định của pháp luật bảo hiểm xã hội.

- Có ý kiến đề nghị rà soát và thể hiện lại quy định về chính sách tiếp cận và nghiên cứu thị trường; bổ sung quy định về tăng cường công tác nghiên cứu dự báo, cảnh báo đối với các biện pháp phòng vệ thương mại áp dụng lên hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại Điều 25 (Chính sách tiếp cận và nghiên cứu thị trường); bổ sung quy định tại khoản 1 về việc hỗ trợ tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX được cung cấp thông tin về pháp lý, kinh tế; khảo sát và nghiên cứu thị trường; thông tin dự báo, cảnh báo các biện pháp phòng vệ thương mại áp dụng đối với hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam.

⁴ Nghiên cứu, rà soát, hoàn thiện chính sách ưu đãi thuế thu nhập doanh nghiệp đối với tổ chức kinh tế tập thể. Hỗ trợ phí kiểm toán, hỗ trợ bảo hiểm nông nghiệp đối với các tổ chức kinh tế tập thể.

⁵ Các tổ chức kinh tế tập thể được vay vốn như các tổ chức kinh tế khác; được hỗ trợ để phát triển thị trường tiêu thụ sản phẩm bền vững, nâng cao năng lực tài chính, quản trị điều hành, các tiêu chuẩn, điều kiện cấp tín dụng, tăng khả năng tiếp cận vốn tín dụng ngân hàng đối với các dự án sản xuất kinh doanh có hiệu quả.

- Có ý kiến đề nghị nghiên cứu điều chỉnh và bỏ cụm từ “sau đầu tư” vì nếu quy định hỗ trợ sau đầu tư tức là các HTX, liên hiệp HTX phải có đủ nguồn lực để triển khai thực hiện các công trình, dự án nhằm mở rộng hoạt động sản xuất, kinh doanh, sau đó mới nhận được sự hỗ trợ của Nhà nước là không hợp lý và sẽ gây khó khăn cho HTX, liên hiệp HTX trong việc tiếp cận và hưởng lợi từ chính sách trong khi HTX, liên hiệp HTX rất cần sự hỗ trợ kịp thời từ phía Nhà nước ngay trong hoạt động sản xuất, kinh doanh.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại khoản 1 Điều 26 (Chính sách đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng, trang thiết bị) về việc hỗ trợ đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng, trang thiết bị phục vụ hoạt động sản xuất, kinh doanh, an sinh xã hội cho thành viên là cá nhân và người lao động của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX.

- Một số ý kiến đề nghị luật hóa những nội dung của Nghị định số 45/2021/NĐ-CP ngày 31/3/2021 của Chính phủ về việc thành lập, tổ chức và hoạt động của Quỹ hỗ trợ phát triển HTX (Nghị định số 45/2021/NĐ-CP); đề nghị bổ sung nội dung về Quỹ hỗ trợ phát triển HTX Việt Nam được thành lập ở trung ương do Liên minh HTX Việt Nam quản lý; Quỹ hỗ trợ phát triển HTX cấp tỉnh được thành lập ở tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương do Liên minh HTX cấp tỉnh quản lý. Có ý kiến chưa tán thành việc thành lập Quỹ hỗ trợ phát triển HTX vì cho rằng không nên thành lập bộ máy mới, mô hình mới; khi quy định pháp luật chưa rõ thì chưa nên quy định quỹ ngoài ngân sách nhà nước.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: Quỹ hỗ trợ phát triển HTX đã được thành lập, hoạt động và quản lý bởi hệ thống Liên minh HTX từ trung ương đến địa phương và được quy định tại Luật Hợp tác xã năm 2003, Luật Hợp tác xã năm 2012. Tại Điều 29 dự thảo Luật lần này chỉ rà soát, điều chỉnh quy định về Quỹ để bảo đảm phù hợp và khả thi, hỗ trợ tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX trong việc tiếp cận vốn phục vụ hoạt động sản xuất, kinh doanh hiệu quả hơn. Tại Nghị định số 45/2021/NĐ-CP quy định Thủ tướng Chính phủ quyết định việc cơ cấu, tổ chức lại, chuyển đổi mô hình, giải thể, phá sản Quỹ hỗ trợ phát triển HTX trung ương và giao Liên minh Hợp tác xã Việt Nam thực hiện chức năng cơ quan đại diện chủ sở hữu đối với Quỹ hỗ trợ phát triển HTX trung ương; Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quyết định việc thành lập, cơ cấu, tổ chức lại, chuyển đổi sở hữu, giải thể, phá sản Quỹ hỗ trợ phát triển HTX địa phương và Liên minh HTX cấp tỉnh thực hiện một số quyền hạn, trách nhiệm do Ủy ban nhân dân cấp tỉnh giao quy định tại Điều lệ tổ chức và hoạt động của Quỹ hỗ trợ phát triển HTX địa phương. Do đó việc đề xuất dự thảo Luật quy định giao Quỹ hỗ trợ phát triển HTX Việt Nam được thành lập ở trung ương do Liên minh HTX Việt Nam quản lý; Quỹ hỗ trợ phát triển HTX cấp tỉnh được thành lập ở tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương do Liên minh HTX cấp tỉnh quản lý là chưa phù hợp. Tuy nhiên, để quy định rõ hơn, Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin thể hiện lại quy định tại khoản 2 Điều 29 về việc “Quỹ hỗ trợ phát triển HTX Việt Nam được thành lập ở trung ương, Quỹ hỗ trợ phát triển HTX cấp tỉnh được thành lập ở tỉnh, thành phố trực thuộc

trung ương”. Đây là nội dung đã được quy định tại Nghị định số 45/2021/NĐ-CP tương tự như quy định về một số quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách tại một số luật khác như Quỹ phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, Quỹ bảo vệ môi trường tại Luật Bảo vệ môi trường... Dự thảo Luật cũng giao Chính phủ quy định việc thành lập, tổ chức và hoạt động của Quỹ hỗ trợ phát triển HTX.

4. Về Liên đoàn HTX

Nhiều ý kiến đề nghị chưa luật hóa các nội dung liên quan đến liên đoàn HTX tại dự thảo Luật lần này, việc luật hóa sẽ xem xét điều chỉnh sau khi thực hiện nghiên cứu xây dựng thí điểm một số liên đoàn HTX theo đúng chủ trương của Nghị quyết số 20-NQ/TW.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: Nghị quyết số 20-NQ/TW đã nêu chủ trương “nghiên cứu, xây dựng thí điểm một số liên đoàn hợp tác xã hoạt động chuyên môn hoá cao trong một số ngành, lĩnh vực”. Nếu quy định như dự thảo Luật do Chính phủ trình Quốc hội thì việc thành lập và hoạt động của liên đoàn HTX sẽ được triển khai thực hiện trên diện rộng, không còn tính chất thí điểm theo đúng chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW. Đồng thời, cũng chưa đủ cơ sở thực tiễn để quy định cụ thể tại dự thảo Luật về nội dung liên quan đến liên đoàn HTX. Do vậy, với quan điểm những nội dung chưa đủ chín, chưa đủ rõ, vẫn còn ý kiến khác nhau thì chưa đưa vào luật, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề nghị chưa luật hóa các nội dung về liên đoàn HTX tại dự thảo Luật lần này. Do đó, để thực hiện chủ trương của Nghị quyết số 20-NQ/TW, đề nghị Chính phủ khẩn trương xây dựng và hoàn thiện hồ sơ, trình Quốc hội xem xét, ban hành Nghị quyết về thí điểm một số liên đoàn HTX theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật⁶. Sau thời gian thí điểm, sẽ tiến hành đánh giá tổng kết và nghiên cứu đề nghị Quốc hội bổ sung tại Luật những quy định phù hợp, khả thi, đã được kiểm nghiệm trên thực tiễn liên quan đến mô hình liên đoàn HTX.

5. Về Tổ hợp tác (Chương IX)

- Đa số ý kiến nhất trí cần thiết bổ sung tổ hợp tác trong dự thảo Luật, tuy nhiên quy định về tổ hợp tác trong dự thảo Luật còn khá mờ nhạt; đề nghị quy định rõ những nội dung liên quan đến tổ hợp tác bảo đảm phù hợp với Bộ luật Dân sự để tránh tình trạng phát sinh thêm các thủ tục hành chính. Một số ý kiến đề nghị quy định tổ hợp tác có tư cách pháp nhân vì tổ hợp tác cũng ký kết hợp đồng với các tổ chức có tư cách pháp nhân khác; quy định như tại dự thảo Luật về việc tổ hợp tác không có tư cách pháp nhân sẽ không đảm bảo sự phù hợp với quy định của Bộ luật Dân sự và có thể gây khó khăn cho hoạt động của tổ hợp tác.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: việc quy định về tổ hợp tác tại dự thảo Luật là cần thiết nhằm xác định địa vị pháp lý của tổ hợp tác và phù hợp với chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW về việc “Kinh tế tập thể với nhiều hình thức

⁶ Điểm b khoản 2 Điều 15: Quốc hội ban hành nghị quyết để quy định thực hiện thí điểm một số chính sách mới thuộc thẩm quyền quyết định của Quốc hội nhưng chưa có luật điều chỉnh hoặc khác với quy định của luật hiện hành.

tổ chức kinh tế hợp tác đa dạng, phát triển từ thấp đến cao (tổ hợp tác, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã...) trong đó hợp tác xã là nòng cốt”. Tuy nhiên, do nhiều nội dung liên quan đến tổ hợp tác được hình thành trên cơ sở hợp đồng hợp tác đã được quy định cụ thể tại Bộ luật Dân sự, nên dự thảo Luật chỉ quy định một số nguyên tắc về tổ hợp tác không trái với quy định của Bộ luật Dân sự như khái niệm về tổ hợp tác, thành lập và hoạt động, quyền và nghĩa vụ của tổ hợp tác, việc chuyển đổi tổ hợp tác thành HTX và chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX. Do tổ hợp tác được hình thành trên cơ sở hợp đồng hợp tác nên đây là tổ chức không có tư cách pháp nhân và phù hợp với quy định tại Bộ luật Dân sự; khi tổ hợp tác tham gia ký kết với các tổ chức kinh tế khác thì tổ hợp tác sẽ cử người đại diện theo pháp luật tham gia ký kết.

- Có ý kiến đề nghị tổ hợp tác phải đăng ký với cơ quan nhà nước có thẩm quyền để thống nhất trong quản lý nhà nước. Có ý kiến cho rằng quan hệ giữa các thành viên tổ hợp tác không mang tính bền vững và không có kế hoạch phát triển lâu dài; nếu quy định tổ hợp tác phải đăng ký và đưa ra định hướng chuyển đổi tổ hợp tác thành HTX sẽ gây tâm lý không thuận ở một bộ phận tổ hợp tác không muốn đăng ký và không muốn phát triển thành HTX, dẫn đến tác động giải thể một số tổ hợp tác, gây tâm lý không tốt trong xã hội.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tổ hợp tác có cùng bản chất hợp tác tương trợ và đáp ứng nhu cầu chung của các thành viên về kinh tế, văn hóa, xã hội như HTX. Thực tế hiện nay số lượng tổ hợp tác tại các địa phương rất lớn, tại nhiều địa phương có đến hàng nghìn tổ hợp tác; nhiều tổ hợp tác có số thành viên lên đến hàng trăm người, có góp vốn, hoạt động sản xuất, kinh doanh ổn định nhưng không đăng ký, tiềm ẩn nguy cơ rủi ro trong quan hệ kinh tế trong nội bộ thành viên và với các tổ chức khác. Nhiều tổ hợp tác không trực tiếp thực hiện nghĩa vụ nộp thuế cho Nhà nước⁷; không có số liệu, không có thông tin đầy đủ về tổ hợp tác dẫn đến khó khăn trong việc thống kê, báo cáo của cơ quan quản lý nhà nước và khó khăn trong triển khai thực hiện các chính sách hỗ trợ cho tổ hợp tác cũng như thiếu các quy định, chính sách mang tính định hướng cho tổ hợp tác phát triển lên các tổ chức cao hơn như HTX. Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại Điều 107 theo hướng tổ hợp tác khi có góp vốn và hợp đồng hợp tác không xác định thời hạn hoặc có thời hạn từ 12 tháng trở lên phải đăng ký tại cơ quan đăng ký kinh doanh; khuyến khích tổ hợp tác khác đăng ký. Một trong những tiêu chí để tổ hợp tác được xem xét thụ hưởng chính sách của Nhà nước cũng như để tổ hợp tác được chuyển đổi thành HTX là phải có Giấy chứng nhận đăng ký tổ hợp tác. Quy định về việc đăng ký tổ hợp tác nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ hợp tác phát triển trên tinh thần tự nguyện thành lập nhưng cũng cần có sự quản lý thống nhất của Nhà nước và đưa các chính sách của Nhà nước đến với tổ hợp tác.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung điều kiện chuyển đổi của tổ hợp tác thành HTX như

⁷ Hiện nay, người đại diện hoặc thành viên THT phải đăng ký hộ kinh doanh cá thể để thực hiện nghĩa vụ nộp thuế.

thời gian hoạt động tối thiểu của tổ hợp tác trước khi chuyển đổi thành HTX nhằm tránh trường hợp trục lợi chính sách.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung quy định tại Điều 108 (Chuyển đổi tổ hợp tác thành HTX) về việc tổ hợp tác được chuyển đổi thành HTX khi đáp ứng các điều kiện: có Giấy chứng nhận đăng ký tổ hợp tác; hoạt động liên tục ít nhất 12 tháng kể từ ngày được cấp Giấy chứng nhận đăng ký tổ hợp tác; được tất cả thành viên tán thành. Quy định về thời hạn hoạt động liên tục tối thiểu của tổ hợp tác trước khi chuyển đổi thành HTX nhằm tránh trường hợp tổ hợp tác được thành lập trong thời gian rất ngắn và chuyển đổi thành HTX để được hưởng các chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX trong khi việc thành lập mới các HTX không được hưởng các chính sách này.

- Có ý kiến đề nghị không nên quy định chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX, mà quy định về chính sách thành lập mới HTX; đề nghị bổ sung chính sách hỗ trợ tổ hợp tác như: đào tạo nguồn nhân lực, hỗ trợ tín dụng, hạ tầng đất đai, khoa học kỹ thuật để thu hút cá nhân góp vốn, sức lao động, thành lập và hoạt động tổ hợp tác hiệu quả.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tổ hợp tác là tổ chức không có tư cách pháp nhân, hoạt động theo thời vụ nên thiếu tính bền vững. Hiện nay, tổ hợp tác không phải thực hiện chứng thực hợp đồng hợp tác mà chỉ thông báo với UBND cấp xã để theo dõi, điều này làm cho công tác quản lý nhà nước về tổ hợp tác gặp khó khăn (số liệu tổ hợp tác xác nhận với cơ quan nhà nước chỉ khoảng 30%). Ngoài ra, thực tế xu hướng tổ hợp tác chuyển đổi sang mô hình HTX ngày càng tăng lên. Do đó, việc quy định các chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX là cần thiết nhằm khuyến khích tổ hợp tác chuyển sang hoạt động theo mô hình HTX là tổ chức có tư cách pháp nhân và tổ chức quản trị phù hợp theo hướng HTX được thành lập trên cơ sở chuyển đổi từ tổ hợp tác được kế thừa toàn bộ quyền và nghĩa vụ của tổ hợp tác kể từ ngày được cấp Giấy chứng nhận đăng ký HTX, đây là điểm khác biệt của HTX chuyển đổi từ tổ hợp tác so với HTX thành lập mới. Về chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX, Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, thể hiện tại Điều 109 các chính sách tương tự như chính sách hỗ trợ hộ kinh doanh chuyển đổi thành doanh nghiệp nhỏ và vừa tại Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa (Luật số 04/2017/QH14) như tư vấn, hướng dẫn miễn phí về hồ sơ, thủ tục chuyển đổi thành HTX; tư vấn, hướng dẫn miễn phí thủ tục hành chính về thuế và chế độ kế toán tối đa trong thời hạn 03 năm kể từ ngày được cấp Giấy chứng nhận đăng ký HTX lần đầu; miễn lệ phí cấp Giấy chứng nhận đăng ký tổ hợp tác và phí công bố nội dung đăng ký trên hệ thống thông tin điện tử của cơ quan đăng ký kinh doanh lần đầu...

- Có ý kiến đề nghị quy định cụ thể cơ quan triển khai các chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX như cơ quan tư vấn, hướng dẫn miễn phí về hồ sơ, thủ tục chuyển đổi.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung quy định tại khoản 1 Điều 109 (Chính sách hỗ trợ tổ hợp tác chuyển đổi thành HTX) về việc cơ quan đăng ký kinh doanh tư vấn, hướng dẫn miễn phí về hồ sơ, thủ tục chuyển đổi thành HTX.

- Có ý kiến đề nghị làm rõ quy định về việc tổ hợp tác tham gia thành lập HTX thì tổ hợp tác có phải là một thành viên của HTX hay không? Trong trường hợp tổ hợp tác là một thành viên của HTX, thì cần xác định địa vị pháp lý, có hay không có tư cách pháp nhân, ai là người đại diện theo pháp luật? Khoản 1 Điều 23 quy định thành phần tham gia hội nghị thành lập bao gồm thành viên sáng lập là cá nhân, người đại diện theo pháp luật hoặc người đại diện theo ủy quyền của thành viên sáng lập, pháp nhân có nguyện vọng gia nhập, không có tổ hợp tác.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại Điều 30 (Điều kiện trở thành thành viên HTX) quy định hộ gia đình, tổ hợp tác, tổ chức khác không có tư cách pháp nhân thành lập, hoạt động ở Việt Nam được trở thành thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn của HTX. Các tổ chức này phải cử một người đại diện theo quy định của Bộ luật Dân sự để thực hiện quyền, nghĩa vụ của thành viên HTX. Tại Điều 39 (Hội nghị thành lập HTX, liên hiệp HTX) quy định thành phần tham gia hội nghị thành lập HTX bao gồm cả người đại diện theo pháp luật hoặc người đại diện theo ủy quyền của sáng lập viên là tổ chức, do đó không hạn chế việc tổ hợp tác tham gia thành lập HTX.

6. Về thành viên của HTX, liên hiệp HTX (Chương III)

- Một số ý kiến đề nghị giữ nguyên số lượng thành viên HTX là 07 thành viên để bảo đảm năng lực sản xuất, kinh doanh cũng như khả năng cạnh tranh dựa vào lợi thế số thành viên đông, còn nếu rút xuống 05 thành viên thì sẽ có rất nhiều HTX quy mô siêu nhỏ; đề nghị có thể nâng số lượng thành viên tự nguyện từ 10 - 15 thành viên; đề nghị quy định về lộ trình tăng số lượng thành viên HTX theo thời gian hoạt động của HTX; nếu quy định số lượng thành viên tối thiểu để thành lập HTX ở mức cao thì chưa phù hợp và chưa tạo điều kiện phát triển HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: dự thảo Luật đưa ra các quy định về điều kiện, quyền và nghĩa vụ tương ứng đối với 03 loại thành viên cụ thể gồm thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn và thành viên liên kết không góp vốn. Đây là điểm mới so với Luật Hợp tác xã năm 2012 khi không có sự phân biệt về các loại thành viên. Việc dự thảo Luật quy định HTX phải do ít nhất 05 thành viên chính thức, liên hiệp HTX do ít nhất 03 HTX là thành viên chính thức tự nguyện thành lập, nhằm tạo điều kiện khuyến khích, thuận lợi trong việc thành lập HTX, liên hiệp HTX, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số và cũng phù hợp với HTX, liên hiệp HTX hoạt động theo tổ chức quản trị rút gọn. Việc giảm số lượng thành viên tối thiểu khi đăng ký thành lập HTX, liên hiệp HTX là không mâu thuẫn với chủ trương phát triển thành viên trong quá trình hoạt động. Để khuyến khích phát triển thành viên HTX, liên hiệp HTX, dự thảo Luật không hạn chế số lượng thành viên tham gia HTX, liên hiệp HTX. Bên cạnh đó, dự thảo Luật cũng quy định tạo điều

kiện mở rộng số lượng thành viên liên kết góp vốn và thành viên liên kết không góp vốn; chính sách hỗ trợ của Nhà nước cũng ưu tiên hơn cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX có chính sách phát triển thành viên, số lượng thành viên nhiều hơn; quy định nghĩa vụ HTX, liên hiệp HTX phải kết nạp thành viên khi thành viên đó đáp ứng đủ điều kiện; cho phép HTX, liên hiệp HTX sáp nhập, hợp nhất lại với nhau, phù hợp với trình độ quản trị và nhu cầu sản xuất, kinh doanh ở từng thời kỳ trong quá trình hoạt động. Bên cạnh việc phát triển về số lượng tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX và thành viên thì các quy định tại dự thảo Luật cũng chú trọng đến phát triển chất lượng của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX như các chính sách của Nhà nước đối với khu vực này; tăng cường hợp tác, liên kết giữa các thành viên, giữa các HTX, liên hiệp HTX hoạt động trong cùng ngành, lĩnh vực, giữa khu vực HTX với các tổ chức khác; áp dụng tổ chức quản trị phù hợp... Việc quy định lộ trình tăng số lượng thành viên HTX, liên hiệp HTX theo thời gian hoạt động của HTX, liên hiệp HTX tại dự thảo Luật là không phù hợp vì các HTX, liên hiệp HTX hoạt động trong các ngành, lĩnh vực, địa bàn và với quy mô hoạt động rất đa dạng, do đó dự thảo Luật chỉ quy định về số lượng thành viên tối thiểu và có chính sách cho việc phát triển thành viên, còn lộ trình tăng số lượng thành viên cụ thể quy định tại Điều lệ, bảo đảm tính tự chủ, linh hoạt của HTX, liên hiệp HTX trong quá trình hoạt động.

- Một số ý kiến đề nghị nghiên cứu, làm rõ căn cứ và có báo cáo đánh giá tác động về việc mở rộng quy định thành viên HTX, liên hiệp HTX đối với cá nhân từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi, quy định như vậy có phù hợp với các luật khác (như Bộ luật Dân sự, Bộ luật Lao động, Luật Bảo vệ và chăm sóc trẻ em...), có bảo đảm tương thích với quy định, công ước quốc tế về quyền trẻ em mà Việt Nam là thành viên không?.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát và chỉnh lý quy định tại dự thảo Luật theo hướng cá nhân là công dân Việt Nam từ đủ 15 tuổi trở lên đến dưới 18 tuổi, không bị hạn chế năng lực hành vi dân sự, không bị mất năng lực hành vi dân sự, không có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi chỉ được trở thành thành viên liên kết không góp vốn của HTX và không có quyền biểu quyết tại Đại hội thành viên HTX; khi tham gia các giao dịch dân sự, lao động thì phải đáp ứng các điều kiện theo quy định của pháp luật. Quy định như vậy phù hợp với quy định tại Bộ luật Dân sự về việc cá nhân dưới 18 tuổi không được thực hiện một số giao dịch dân sự⁸. Việc quy định cá nhân từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi có thể tham gia làm thành viên liên kết không góp vốn của HTX cũng phù hợp với quy định tại Bộ luật Lao động năm 2019 và không trái với các quy định của Tổ chức lao động quốc tế (ILO) về việc cho phép sử dụng lao động từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi nhưng có quy định hạn chế về công việc và nơi làm việc cấm sử dụng người lao động từ đủ 15 tuổi đến chưa đủ 18 tuổi.

⁸ Quy định tại khoản 4 Điều 21 (Người chưa thành niên) của Bộ Luật Dân sự năm 2015: Người từ đủ mười lăm tuổi đến chưa đủ mười tám tuổi tự mình xác lập, thực hiện giao dịch dân sự, trừ giao dịch dân sự liên quan đến bất động sản, động sản phải đăng ký và giao dịch dân sự khác theo quy định của luật phải được người đại diện theo pháp luật đồng ý.

- Có ý kiến đề nghị rà soát quy định về điều kiện trở thành thành viên HTX phù hợp với quy định trong Bộ luật Lao động, quy định của Tổ chức lao động quốc tế (ILO) và các luật khác có liên quan và các cam kết quốc tế đối với cá nhân là người nước ngoài.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và quy định tại khoản 5 Điều 30 về việc cá nhân là nhà đầu tư nước ngoài, tổ chức kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài khi tham gia là thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn của HTX phải đáp ứng điều kiện đầu tư kinh doanh, điều kiện tiếp cận thị trường và thực hiện thủ tục đầu tư đối với nhà đầu tư nước ngoài theo quy định của pháp luật về đầu tư. Trường hợp cá nhân là người nước ngoài làm việc tại HTX, liên hiệp HTX thì phải tuân thủ pháp luật về lao động.

- Có ý kiến đề nghị chỉ nên quy định khuyến khích thành viên HTX, liên hiệp HTX sử dụng sản phẩm, dịch vụ của HTX, liên hiệp HTX; đề nghị bổ sung quy định cụ thể về tiêu chuẩn, quyền lợi và trách nhiệm của từng loại thành viên; chưa có sự phân biệt giữa thành viên và người lao động trong HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: dự thảo Luật quy định về 03 loại thành viên của HTX, liên hiệp HTX gồm thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn và thành viên liên kết không góp vốn với các quyền và nghĩa vụ tương ứng đối với mỗi loại thành viên và có sự phân biệt với người lao động. Theo đó, thành viên chính thức là thành viên góp vốn và sử dụng sản phẩm, dịch vụ của HTX, liên hiệp HTX hoặc góp vốn và góp sức lao động vào HTX, liên hiệp HTX (khoản 17 Điều 4); thành viên liên kết góp vốn là thành viên chỉ góp vốn, không sử dụng sản phẩm, dịch vụ của HTX, liên hiệp HTX và không góp sức lao động vào HTX, liên hiệp HTX (khoản 18 Điều 4); thành viên liên kết không góp vốn là thành viên không góp vốn, chỉ sử dụng sản phẩm, dịch vụ của HTX, liên hiệp HTX hoặc góp sức lao động vào HTX, liên hiệp HTX và nộp phí thành viên (khoản 19 Điều 4, điểm a khoản 3 Điều 31); người lao động chỉ góp sức lao động, làm công hưởng lương theo hợp đồng lao động (khoản 8 Điều 10). Việc sử dụng sản phẩm, dịch vụ của HTX, liên hiệp HTX đã đăng ký hoặc góp sức lao động theo thỏa thuận với HTX, liên hiệp HTX là một trong những quyền và nghĩa vụ của thành viên chính thức và thành viên liên kết không góp vốn. Đây là đặc điểm phân biệt giữa thành viên liên kết góp vốn với thành viên chính thức và thành viên liên kết không góp vốn của HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định các HTX, liên hiệp HTX phải đáp ứng tối đa nhu cầu của các thành viên trước khi phục vụ khách hàng bên ngoài.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, bổ sung quy định tại khoản 5 Điều 9 về quyền của HTX, liên hiệp HTX là được cung ứng, tiêu thụ sản phẩm, dịch vụ ra thị trường bên ngoài sau khi hoàn thành nghĩa vụ và bảo đảm lợi ích của thành viên theo quy định của Điều lệ hoặc pháp luật chuyên ngành; quy định tại khoản 4 Điều 10 về nghĩa vụ của HTX, liên hiệp HTX là phải thực hiện thỏa thuận giữa HTX, liên hiệp HTX với thành viên, đáp ứng tối đa nhu cầu của thành viên đã đăng ký trước

khi phục vụ khách hàng không phải là thành viên.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định các doanh nghiệp, tổ chức khác có tư cách pháp nhân được là thành viên chính thức của liên hiệp HTX; phải có quy định chặt chẽ về quyền biểu quyết của thành viên HTX, liên hiệp HTX; cơ chế tham gia, rời bỏ của các thành viên phải thuận lợi mới khuyến khích được cá nhân, tổ chức tham gia trở thành thành viên của HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát và chỉnh lý dự thảo Luật theo hướng quy định cụ thể về tiêu chí, quyền và nghĩa vụ của từng loại thành viên, trong đó khẳng định chỉ có thành viên chính thức được biểu quyết các nội dung thuộc thẩm quyền của Đại hội thành viên; còn thành viên liên kết góp vốn và thành viên liên kết không góp vốn được mời tham gia và phát biểu nhưng không được biểu quyết tại Đại hội thành viên; quy định về việc cá nhân, tổ chức không có tư cách pháp nhân và pháp nhân Việt Nam được trở thành thành viên HTX, liên hiệp HTX; chỉ HTX mới được trở thành thành viên chính thức của liên hiệp HTX nhằm phản ánh đúng bản chất hợp tác tương trợ lẫn nhau trong sản xuất, kinh doanh, tạo việc làm, góp phần xây dựng cộng đồng xã hội phát triển bền vững; các doanh nghiệp chỉ được tham gia với tư cách là thành viên liên kết góp vốn hoặc thành viên liên kết không góp vốn của liên hiệp HTX và không có quyền biểu quyết tại Đại hội thành viên, nhằm hạn chế việc “doanh nghiệp hóa HTX”. Việc ra khỏi HTX, liên hiệp HTX là một trong những quyền của thành viên và được ghi nhận tại Điều lệ.

- Có ý kiến đề nghị nghiên cứu quy định về thành viên HTX, ngoài thành viên chính thức là người sản xuất, kinh doanh trong cùng lĩnh vực HTX, có thể có thành viên liên kết là doanh nghiệp, những người sản xuất, kinh doanh cung ứng các sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ đầu vào cho HTX hoặc chế biến, tiêu thụ sản phẩm của HTX; đề nghị tiếp tục giữ thành viên của HTX là hộ gia đình, nhất là đối với khu vực nông nghiệp, bởi vì hiện nay việc giao đất để sản xuất nông nghiệp vẫn giao cho hộ gia đình.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: quy định về thành viên của HTX, liên hiệp HTX tại dự thảo Luật bao gồm cả hộ gia đình, tổ hợp tác, tổ chức khác không có tư cách pháp nhân được thành lập, hoạt động tại Việt Nam và pháp nhân Việt Nam.

- Có ý kiến đề nghị xem xét bổ sung quy định tại điểm g khoản 1 Điều 75 về quyền của thành viên liên kết góp vốn yêu cầu Hội đồng quản trị, Tổng giám đốc hoặc Giám đốc, Ban kiểm soát hoặc Kiểm soát viên giải trình về tình hình hoạt động của HTX. Bởi lẽ, theo quy định tại khoản 2 Điều 76, các thành viên liên kết góp vốn phải chịu trách nhiệm về các khoản nợ, nghĩa vụ tài chính của HTX trong phạm vi vốn góp vào HTX; đề nghị xem xét điều chỉnh quyền của các thành viên liên hiệp HTX tại Điều 80 cho phù hợp với các quy định của pháp luật hiện hành.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát và chỉnh lý quy định tại khoản 2 Điều 31 (Quyền của thành viên HTX), khoản 2 Điều 35 (Quyền của thành viên liên

hiệp HTX) về quyền của thành viên liên kết góp vốn về kiến nghị, yêu cầu Hội đồng quản trị, Giám đốc (Tổng Giám đốc), Ban kiểm soát hoặc Kiểm soát viên giải trình về hoạt động của HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến đề nghị quy định tại Điều 79 về thành viên của liên hiệp HTX, có thể quy định ít nhất 03 - 05 HTX tự nguyện góp vốn thành lập liên hiệp HTX; đề nghị cân nhắc về tính logic khi quy định liên hiệp HTX dưới 10 thành viên hoạt động theo mô hình quản trị rút gọn, bởi lẽ liên hiệp HTX được thành lập bởi ít nhất 03 HTX thành viên, trong khi đó, mỗi HTX có tối thiểu 05 thành viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 12 Điều 4 quy định về liên hiệp HTX là tổ chức có tư cách pháp nhân do ít nhất 03 HTX là thành viên chính thức tự nguyện thành lập; xin tiếp thu, rà soát và chỉnh lý quy định tại Điều 56 (Tổ chức quản trị) về việc HTX quy mô nhỏ, vừa, lớn, liên hiệp HTX từ 10 thành viên trở lên phải tổ chức quản trị đầy đủ và có thể lựa chọn Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Giám đốc (Tổng Giám đốc); HTX quy mô siêu nhỏ, liên hiệp HTX dưới 10 thành viên có thể hoạt động theo tổ chức quản trị đầy đủ hoặc tổ chức quản trị rút gọn.

- Có ý kiến đề nghị sửa đổi, bổ sung quy định rõ trường hợp chấm dứt tư cách thành viên liên kết góp vốn và thành viên liên kết không góp vốn; cân nhắc quy định sau thời gian quy định mà vẫn có thành viên chưa góp đủ vốn đã cam kết thì sẽ không còn là thành viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, chỉnh lý quy định tại Điều 33 (Chấm dứt tư cách thành viên HTX) và Điều 37 (Chấm dứt tư cách thành viên liên hiệp HTX), theo đó quy định cụ thể các trường hợp chấm dứt tư cách thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn, thành viên liên kết không góp vốn của HTX, liên hiệp HTX. Một trong những trường hợp chấm dứt tư cách thành viên chính thức và thành viên liên kết góp vốn của HTX, liên hiệp HTX là việc tại thời điểm cam kết góp đủ vốn, thành viên không thực hiện góp vốn hoặc góp vốn thấp hơn vốn góp tối thiểu quy định trong Điều lệ.

- Có ý kiến đề nghị cần rà soát, loại bỏ những đối tượng không phù hợp thì không được tham gia thành viên HTX như đối với người đang bị truy cứu trách nhiệm hình sự, đang chấp hành hình phạt tù, đang chấp hành các biện pháp xử lý hành chính tại cơ sở cai nghiện bắt buộc, cơ sở giáo dục bắt buộc hoặc đang bị Tòa án cấm đảm nhiệm chức vụ, cấm hành nghề...

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, thể hiện tại Điều 30 (Điều kiện trở thành thành viên HTX) quy định cụ thể các điều kiện để cá nhân trở thành thành viên HTX; bổ sung quy định tại khoản 3 Điều 30 về việc phải đáp ứng quy định tại Điều lệ, phù hợp với quy định tại khoản 3 Điều 40 (Nội dung chủ yếu của Điều lệ HTX, liên hiệp HTX) về việc tại Điều lệ sẽ quy định về điều kiện, thủ tục kết nạp thành viên.

- Có ý kiến đề nghị quy định rõ hơn về địa vị pháp lý, quyền lợi và nghĩa vụ của người lao động liên quan đến việc thực hiện hợp đồng lao động cũng như chấm dứt

tư cách người lao động trong tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; cần xác định người lao động là đối tượng tiềm năng được quyền tham gia góp vốn, trở thành thành viên góp vốn và được quyền ký kết các hợp đồng dịch vụ đầu vào, đầu ra để trở thành thành viên liên kết.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: phạm vi điều chỉnh của dự thảo Luật quy định chủ yếu đến chủ thể là tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX và thành viên. Quy định tại dự thảo Luật về thành viên chính thức và thành viên liên kết không góp vốn của HTX có thể là những người có góp sức lao động vào HTX với tư cách là thành viên của HTX. Dự thảo Luật cũng không hạn chế các cá nhân khác có quyền tham gia là thành viên của HTX nếu có nhu cầu và đáp ứng đủ điều kiện theo quy định tại Luật này và Điều lệ. Còn đối với người lao động làm công hưởng lương được thực hiện theo hợp đồng lao động và được điều chỉnh theo quy định của pháp luật về lao động.

- Có ý kiến cho rằng, dự thảo Luật quy định thành viên liên kết góp vốn đã mở ra cơ hội cho các trường đại học, viện nghiên cứu, doanh nghiệp và cá nhân, tổ chức khác có thể tham gia góp vốn vào HTX. Tuy nhiên, quy định tại Luật Viên chức năm 2010 không cho phép viên chức tham gia quản lý, điều hành HTX. Có ý kiến không nhất trí với quy định về thành viên liên kết góp vốn vì cho rằng sẽ làm mất đi bản chất của HTX là đối nhân, không phải như doanh nghiệp là đối vốn.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: theo quy định tại Luật Phòng chống tham nhũng, Luật Cán bộ, công chức và Luật Viên chức thì công chức, viên chức không được thành lập, tham gia quản lý, điều hành doanh nghiệp, HTX. Theo quy định tại dự thảo Luật Hợp tác xã (sửa đổi), chỉ có thành viên chính thức mới được thành lập, tham gia quản lý, điều hành HTX, liên hiệp HTX. Bên cạnh đó, dự thảo Luật cũng quy định về thành viên liên kết góp vốn nhằm tạo điều kiện nâng cao năng lực về vốn cho HTX, liên hiệp HTX; khuyến khích nhà khoa học, trường đại học, viện nghiên cứu, tổ chức khoa học công nghệ, doanh nghiệp có thể tham gia với tư cách là thành viên liên kết góp vốn, thành viên liên kết không góp vốn thông qua việc góp vốn bằng công nghệ hoặc tham gia tư vấn, hỗ trợ, ứng dụng, chuyển giao công nghệ vào thực tiễn sản xuất cho HTX, liên hiệp HTX. Thành viên liên kết góp vốn không có quyền biểu quyết tại Đại hội thành viên, đây là điểm khác so với nhà đầu tư góp vốn tại doanh nghiệp; tính đối nhân của HTX, liên hiệp HTX thể hiện chỉ thành viên chính thức mới được quyền biểu quyết và mỗi thành viên chính thức tham dự đại hội toàn thể có một phiếu biểu quyết có giá trị ngang nhau, không phụ thuộc vào phần vốn góp hay chức vụ thành viên (quy định tại khoản 4 Điều 61).

7. Về tổ chức quản trị HTX, liên hiệp HTX (Chương V)

- Có ý kiến đề nghị xem xét bổ sung quy định về việc phải chuyển đổi tổ chức quản trị khi có sự thay đổi về điều kiện hoạt động như khi có sự tăng, giảm về số lượng thành viên...

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, chỉnh lý tại khoản 4 Điều 56 (Tổ chức

quản trị) về việc phải chuyển đổi tổ chức quản trị, cụ thể quy định trường hợp HTX, liên hiệp HTX đang hoạt động theo tổ chức quản trị rút gọn phát triển thành HTX quy mô nhỏ, vừa, lớn, liên hiệp HTX từ 10 thành viên trở lên thì Đại hội thành viên gần nhất phải quyết định việc chuyển sang tổ chức quản trị đầy đủ.

- Có ý kiến cho rằng quy định về đại biểu dự đại hội đại biểu của HTX quá cụ thể, Luật chỉ nên quy định nguyên tắc, còn vấn đề cụ thể để Điều lệ quy định, bảo đảm linh hoạt và phù hợp.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 1 Điều 58 (Đại biểu tham dự đại hội đại biểu) quy định “Tiêu chuẩn đại biểu và trình tự, thủ tục bầu đại biểu tham dự đại hội đại biểu do Điều lệ quy định”; tại khoản 2 quy định số lượng đại biểu tham dự đại hội đại biểu do Điều lệ quy định nhưng đưa ra một số nguyên tắc để HTX, liên hiệp HTX có cơ sở thực hiện trên thực tiễn và nội dung này cũng kế thừa Luật Hợp tác xã năm 2012, trên thực tế triển khai không có vướng mắc.

- Có ý kiến cho rằng dự thảo Luật mới chỉ quy định các trường hợp triệu tập Đại hội thành viên bất thường đối với trường hợp tổ chức quản trị đầy đủ mà chưa quy định rõ trường hợp đối với tổ chức quản trị rút gọn.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 59 (Triệu tập Đại hội thành viên) về những trường hợp triệu tập Đại hội thành viên bất thường đối với tổ chức quản trị đầy đủ và tổ chức quản trị rút gọn.

- Có ý kiến đề nghị rà soát quy định về việc đại biểu, thành viên, người đại diện theo ủy quyền của thành viên là tổ chức có thể trực tiếp tham dự họp hoặc ủy quyền bằng văn bản cho một tổ chức, cá nhân khác dự họp để bảo đảm cách hiểu thống nhất; đề nghị những quyền liên quan đến tài sản thì để Đại hội thành viên quyết định, mức độ đến đâu thì từng HTX quy định sẽ phù hợp hơn.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 61 (Tham dự và biểu quyết trong Đại hội thành viên) quy định về các trường hợp thành viên, đại biểu được xác định là tham dự và biểu quyết tại cuộc họp Đại hội thành viên; quy định về nguyên tắc các nội dung Đại hội thành viên thông qua khi có ít nhất 65% tổng số phiếu biểu quyết tán thành của thành viên, đại biểu tham dự và biểu quyết, các nội dung Đại hội thành viên thông qua khi có trên 50% tổng số phiếu biểu quyết tán thành của thành viên, đại biểu tham dự và biểu quyết và theo quy định của Điều lệ.

- Có ý kiến đề nghị cân nhắc số lượng thành viên Hội đồng quản trị trên tỷ lệ số thành viên, cụ thể: HTX có dưới 30 thành viên sẽ có dưới 03 thành viên Hội đồng quản trị, HTX có từ 30 đến 100 thành viên sẽ có từ 03 đến 05 thành viên Hội đồng quản trị, HTX có trên 100 thành viên sẽ có từ 05 đến 07 thành viên Hội đồng quản trị; đề nghị phải có 03 thành viên chính thức trong Hội đồng quản trị.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại Điều 65 (Hội đồng quản trị) quy định “số lượng thành viên Hội đồng quản trị do Điều lệ quy định nhưng tối thiểu là 03 người, tối đa là 15 người” và không quy định cụ thể số lượng thành viên Hội đồng

quản trị theo số lượng thành viên HTX, liên hiệp HTX mà đề cho các HTX, liên hiệp HTX được chủ động, linh hoạt quy định tại Điều lệ cũng như quy định thành viên Hội đồng quản trị phải là thành viên chính thức hoặc là người đại diện theo pháp luật hoặc theo ủy quyền của tổ chức là thành viên chính thức (quy định tại điểm a khoản 1 Điều 62).

- Có ý kiến đề nghị làm rõ nguyên tắc xử lý trong trường hợp có số phiếu biểu quyết ngang nhau; đề nghị làm rõ trường hợp triệu tập bất thường sau 02 lần triệu tập mà không đủ số thành viên tham dự thì có quy định số lượng thành viên hay không?

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại khoản 5 Điều 65 quy định trường hợp có số phiếu ngang nhau thì nội dung có phiếu tán thành của Chủ tịch Hội đồng quản trị hoặc người được Chủ tịch Hội đồng quản trị ủy quyền chủ trì cuộc họp là nội dung được thông qua; tại khoản 7 Điều 59 (Triệu tập Đại hội thành viên) quy định sau 02 lần triệu tập mà không đủ số thành viên tham dự thì cuộc họp của Đại hội thành viên vẫn được tiến hành không phụ thuộc vào số thành viên tham dự.

- Có ý kiến đề nghị rà soát, chỉ quy định tại Luật một cách khái quát về thẩm quyền của Đại hội thành viên; nhiệm vụ, quyền hạn của Hội đồng quản trị, Giám đốc (Tổng giám đốc), Ban kiểm soát (đối với tổ chức quản trị đầy đủ) hoặc Giám đốc, Kiểm soát viên (đối với tổ chức quản trị rút gọn).

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 64 và từ Điều 66 đến Điều 72 theo hướng tại dự thảo Luật chỉ nêu những quy định mang tính khái quát, chủ yếu, Điều lệ sẽ quy định cụ thể về thẩm quyền của Đại hội thành viên; nhiệm vụ, quyền hạn của Hội đồng quản trị, Giám đốc (Tổng giám đốc), Ban kiểm soát (đối với tổ chức quản trị đầy đủ) hoặc Giám đốc, Kiểm soát viên (đối với tổ chức quản trị rút gọn) nhằm bảo đảm tính linh hoạt, chủ động, tự chủ, tự chịu trách nhiệm của HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến đề nghị nghiên cứu quy định Đại hội thành viên chỉ bầu Hội đồng quản trị và Ban kiểm soát, còn để Hội đồng quản trị bầu Chủ tịch Hội đồng quản trị, Ban kiểm soát bầu Trưởng Ban kiểm soát; khi thuê Giám đốc và Trưởng Ban kiểm soát thì Hội đồng quản trị có quyền chấm dứt hợp đồng mà không cần phải tổ chức Đại hội thành viên để miễn nhiệm.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 64 (Thẩm quyền của Đại hội thành viên theo tổ chức quản trị đầy đủ) quy định theo hướng lựa chọn về việc Đại hội thành viên bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm Chủ tịch Hội đồng quản trị hoặc Đại hội thành viên ủy quyền cho Hội đồng quản trị bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm Chủ tịch Hội đồng quản trị. Đối với trường hợp thuê Giám đốc (Tổng Giám đốc), thuê thành viên Ban kiểm soát (đối với tổ chức quản trị đầy đủ) hoặc thuê Kiểm soát viên (đối với tổ chức quản trị rút gọn) thì sẽ bỏ nhiệm, miễn nhiệm, cách chức, thuê hoặc chấm dứt hợp đồng thuê đối với các chức danh này theo hợp đồng lao động mà không phải tổ chức Đại hội thành viên miễn nhiệm các chức danh này. Do toàn bộ thành

viên Ban kiểm soát (đối với tổ chức quản trị đầy đủ) có thể do HTX, liên hiệp HTX thuê nên không quy định Ban kiểm soát có thể bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm Trưởng Ban kiểm soát; thành viên Ban kiểm soát và Trưởng Ban kiểm soát sẽ do Đại hội thành viên bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm trong trường hợp không thuê.

- Có ý kiến đề nghị sửa đổi, bổ sung khoản 6 Điều 54 để đảm bảo thống nhất với khoản 1 Điều 52, không gây vướng mắc trong thực tiễn. Khoản 6 Điều 54 quy định quyền và nghĩa vụ của Chủ tịch Hội đồng quản trị, trong đó quy định các thành viên còn lại sẽ bầu Chủ tịch Hội đồng quản trị thay thế theo nguyên tắc đa số cho đến khi đại hội thành viên họp và bầu Chủ tịch Hội đồng quản trị mới. Quy định như trên sẽ không hợp lý trong trường hợp Hội đồng quản trị có tối thiểu 03 thành viên như quy định tại khoản 1 Điều 52, khi Chủ tịch Hội đồng quản trị bị mất tư cách thành viên thì còn lại 02 thành viên, khi đó bầu một người trong số 02 thành viên còn lại làm Chủ tịch Hội đồng quản trị thì không phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 52; đề nghị làm rõ trường hợp bầu Chủ tịch Hội đồng quản trị thay thế trong một số trường hợp phát sinh.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại khoản 3 Điều 67 (Chủ tịch Hội đồng quản trị), theo đó bỏ nguyên tắc đa số để bảo đảm thống nhất với quy định tại khoản 1 Điều 65 (Hội đồng quản trị). Chỉnh lý quy định tại khoản 3 Điều 67 (Chủ tịch Hội đồng quản trị) về hai trường hợp bầu Chủ tịch Hội đồng quản trị thay thế: (1) Hội đồng quản trị bầu một người trong số các thành viên còn lại làm Chủ tịch Hội đồng quản trị cho đến khi Đại hội thành viên gần nhất bầu Chủ tịch Hội đồng quản trị; (2) Hội đồng quản trị bầu một người trong số các thành viên còn lại làm Chủ tịch Hội đồng quản trị trong trường hợp Hội đồng quản trị được Đại hội thành viên ủy quyền bầu Chủ tịch Hội đồng quản trị. Quy định như vậy cũng nhằm bảo đảm quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến đề nghị quy định Tổng giám đốc hoặc Giám đốc điều hành hoạt động HTX chịu sự giám sát và sự chỉ đạo của Hội đồng quản trị về mọi mặt hoạt động đối với HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 1 Điều 68 (Giám đốc (Tổng Giám đốc) theo tổ chức quản trị đầy đủ) quy định “Giám đốc (Tổng Giám đốc) là người điều hành hoạt động của HTX, liên hiệp HTX; chịu sự giám sát, chịu trách nhiệm trước Hội đồng quản trị về việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao”.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung trách nhiệm của Giám đốc (Tổng giám đốc) trong hoạt động mua chung, bán chung các sản phẩm, dịch vụ trong hoạt động của HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung tại điểm d khoản 3 Điều 68 (Giám đốc (Tổng giám đốc) theo tổ chức quản trị đầy đủ) và điểm d khoản 3 Điều 71 (Giám đốc theo tổ chức quản trị rút gọn) về việc “Chịu trách nhiệm trong hoạt động mua chung, bán chung sản phẩm, dịch vụ cho các thành viên của HTX, liên

hiệp HTX”.

- Có ý kiến đề nghị quy định về nhiệm kỳ của Giám đốc (Tổng giám đốc), Ban kiểm soát hoặc Kiểm soát viên phù hợp với nhiệm kỳ của Hội đồng quản trị vì Hội đồng quản trị, Giám đốc (Tổng giám đốc), thành viên Ban Kiểm soát là các đối tượng được bầu tại Đại hội thành viên; quy định cụ thể về nhiệm kỳ trong trường hợp thuê Giám đốc (Tổng giám đốc), Trưởng ban kiểm soát, Kiểm soát viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, sửa đổi và bổ sung quy định tại khoản 2 Điều 68, khoản 2 Điều 71 về “nhiệm kỳ của Giám đốc (Tổng Giám đốc) do Điều lệ quy định nhưng tối đa là 05 năm và có thể được bầu lại với số nhiệm kỳ không hạn chế” tương tự như quy định đối với Kiểm soát viên và phù hợp với quy định về nhiệm kỳ của Hội đồng quản trị, Ban kiểm soát do Điều lệ quy định nhưng tối đa là 05 năm. Ngoài ra, đối với tổ chức quản trị đầy đủ, có thể thuê Giám đốc (Tổng giám đốc), thuê thành viên Ban kiểm soát; đối với tổ chức quản trị rút gọn có thể thuê Kiểm soát viên và nhiệm kỳ của Giám đốc (Tổng giám đốc), Trưởng ban kiểm soát, Kiểm soát viên thực hiện theo quy định của hợp đồng lao động; việc chấm dứt hợp đồng lao động theo quy định tại hợp đồng lao động.

- Có ý kiến đề nghị giao một số nhiệm vụ, quyền hạn của Giám đốc (Tổng giám đốc) cho Hội đồng quản trị hoặc Hội đồng thành viên quyết định như việc ký kết hợp đồng nhân danh HTX, liên hiệp HTX; quản lý, kết nạp hoặc chấm dứt tư cách thành viên liên kết không góp vốn; tuyển dụng lao động; quyết định khen thưởng, kỷ luật thành viên liên kết không góp vốn, người lao động.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 1 Điều 68 (Giám đốc (Tổng giám đốc) theo tổ chức quản trị đầy đủ) quy định Giám đốc (Tổng Giám đốc) là người điều hành hoạt động của HTX, liên hiệp HTX; chịu sự giám sát, chịu trách nhiệm trước Hội đồng quản trị về việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao; tại khoản 1 Điều 71 (Giám đốc theo tổ chức quản trị rút gọn) quy định Giám đốc là người điều hành hoạt động của HTX, liên hiệp HTX; chịu sự giám sát, chịu trách nhiệm trước Đại hội thành viên và trước pháp luật về việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao. Như vậy việc ký kết hợp đồng nhân danh HTX, liên hiệp HTX theo thẩm quyền, tuyển dụng lao động, quyết định khen thưởng, kỷ luật người lao động là một trong những nội dung trong công tác điều hành của Giám đốc (Tổng giám đốc) phù hợp với nhiệm vụ, quyền hạn được giao. Đối với tổ chức quản trị đầy đủ, việc Giám đốc (Tổng giám đốc) quản lý, kết nạp hoặc chấm dứt tư cách thành viên liên kết không góp vốn; quyết định khen thưởng, kỷ luật thành viên liên kết không góp vốn và phải báo cáo với Hội đồng quản trị; Hội đồng quản trị có nhiệm vụ, quyền hạn trong quản lý, kết nạp hoặc chấm dứt tư cách thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn và báo cáo với Đại hội thành viên gần nhất về công tác phát triển thành viên HTX, liên hiệp HTX. Đây là những nội dung được phân cấp trong quản lý của HTX, liên hiệp HTX.

- Một số ý kiến đề nghị bỏ quy định về việc Giám đốc (Tổng giám đốc), Trưởng

Ban kiểm soát, Kế toán trưởng, Kế toán phải có chứng chỉ do cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp vì cho rằng yêu cầu chứng chỉ đối với các chức danh quản lý trong khu vực HTX sẽ hạn chế sự phát triển của khu vực này, các chính sách hỗ trợ về đào tạo đã đủ để có thể bồi dưỡng kiến thức cho những người lãnh đạo HTX và thành viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, không quy định về việc Giám đốc (Tổng giám đốc), Trưởng Ban kiểm soát, Kiểm soát viên, Kế toán trưởng, người làm kế toán phải có chứng chỉ bồi dưỡng về HTX do cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp.

- Có ý kiến đề nghị nghiên cứu bổ sung quy định một cá nhân có thể đồng thời được bầu làm Kiểm soát viên không quá 02 HTX, liên hiệp HTX. Việc quy định một cá nhân đảm nhiệm nhiệm vụ làm Kiểm soát viên của 04 HTX, liên hiệp HTX như dự thảo Luật là không khả thi vì công việc của Ban kiểm soát được thực hiện vào thời điểm cuối kỳ, một người không thể hoàn thành tốt nhiệm vụ, chức trách cùng một lúc 04 HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 2 Điều 103 Luật Doanh nghiệp năm 2020 quy định: “một cá nhân có thể đồng thời được bổ nhiệm làm Trưởng Ban kiểm soát, Kiểm soát viên của không quá 04 doanh nghiệp nhà nước” nhằm bảo đảm chặt chẽ và phù hợp trong kiểm soát vốn và tài sản nhà nước tại doanh nghiệp nhà nước. Đối với khu vực HTX với quy mô vốn nhỏ hơn và các nghiệp vụ tài chính, kế toán đơn giản hơn thì việc không chế số lượng HTX, liên hiệp HTX mà cá nhân tham gia làm thành viên Ban kiểm soát là không phù hợp. Do đó, dự thảo Luật không quy định khống chế về số lượng HTX, liên hiệp HTX mà cá nhân có thể tham gia làm thành viên Ban kiểm soát; việc cá nhân tham gia làm thành viên Ban kiểm soát hoàn toàn phụ thuộc vào năng lực của cá nhân đó và sự quyết định lựa chọn nhân sự của HTX, liên hiệp HTX. Quy định không hạn chế này cũng đã được quy định tại Luật Hợp tác xã năm 2012 và trên thực tế không có vướng mắc.

- Có ý kiến cho rằng không nên quy định tổ chức quản trị của HTX là Hội đồng quản trị và Tổng giám đốc, tổ chức HTX là tổ chức trung gian giữa kinh tế hộ và doanh nghiệp, là tổ chức đối nhân (bình đẳng) chứ không phải đối vốn như doanh nghiệp.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại dự thảo Luật quy định về tổ chức quản trị đầy đủ và tổ chức quản trị rút gọn phù hợp theo quy mô của HTX, liên hiệp HTX, theo đó: (i) tổ chức quản trị đầy đủ bao gồm: Đại hội thành viên, Hội đồng quản trị, Giám đốc (Tổng Giám đốc), Ban kiểm soát. Chủ tịch Hội đồng quản trị có thể kiêm Giám đốc (Tổng Giám đốc); (ii) tổ chức quản trị rút gọn bao gồm: Đại hội thành viên, Giám đốc, Kiểm soát viên. Việc quy định tổ chức quản trị như vậy nhằm tăng cường tính hiệu quả trong quản trị HTX, liên hiệp HTX mà không làm mất đi tính đối nhân của khu vực HTX, theo đó mỗi thành viên chính thức tham dự Đại hội toàn thể có một phiếu biểu quyết có giá trị ngang nhau, không phụ thuộc vào phần vốn góp hay chức vụ thành viên, đây là điểm khác biệt so với mô hình doanh nghiệp là đối vốn.

- Có ý kiến đề nghị cần đơn giản hóa các thủ tục thành lập và đăng ký ngành nghề kinh doanh của HTX, hoàn thiện các quy định về tổ chức, chuyển đổi HTX, giải thể, phá sản HTX và bảo đảm quyền lợi cho các thành viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát, chỉnh lý các quy định về thành lập, đăng ký, tổ chức quản trị, tổ chức lại, giải thể, phá sản HTX, liên hiệp HTX trên cơ sở tạo điều kiện thuận lợi cho HTX, liên hiệp HTX, bảo đảm quyền lợi cho các thành viên và phù hợp với quy định của pháp luật.

- Có ý kiến cho rằng khi có nhiều người đại diện theo pháp luật thì phải quy định cụ thể, rõ ràng tại Điều lệ về quyền hạn, nghĩa vụ của từng người đại diện theo pháp luật để tránh mâu thuẫn, tranh chấp nội bộ, hạn chế rủi ro cũng như vướng mắc pháp lý của các hợp đồng giao dịch; phải xác định rõ ai là người thực hiện một số trách nhiệm như ký Điều lệ, công bố thông tin, gửi hồ sơ đến cơ quan đăng ký kinh doanh.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 11 (Người đại diện theo pháp luật của HTX, liên hiệp HTX), cụ thể quy định quyền và nghĩa vụ của từng người đại diện theo pháp luật được quy định cụ thể tại Điều lệ. Trường hợp Điều lệ của HTX, liên hiệp HTX không quy định cụ thể thì người đại diện theo pháp luật của HTX, liên hiệp HTX là Chủ tịch Hội đồng quản trị đối với tổ chức quản trị đầy đủ hoặc Giám đốc đối với tổ chức quản trị rút gọn. Trường hợp việc phân chia quyền, nghĩa vụ của từng người đại diện theo pháp luật chưa được quy định trong Điều lệ thì mỗi người đại diện theo pháp luật là đại diện đủ thẩm quyền của HTX, liên hiệp HTX trước bên thứ ba; tất cả người đại diện theo pháp luật chịu trách nhiệm liên đới đối với thiệt hại gây ra cho HTX, liên hiệp HTX theo quy định của pháp luật. Tại dự thảo Luật cũng xác định rõ Chủ tịch Hội đồng quản trị (đối với tổ chức quản trị đầy đủ) hoặc Giám đốc (đối với tổ chức quản trị rút gọn) là người chịu trách nhiệm ký Điều lệ và nghị quyết thành lập HTX, liên hiệp HTX. Việc công bố thông tin, gửi hồ sơ đăng ký đến cơ quan đăng ký kinh doanh cũng đã được quy định tại dự thảo Luật.

- Có ý kiến đề nghị cần nhắc quy định cụ thể về Đại hội nhiệm kỳ và Đại hội thường kỳ. Đại hội thường kỳ sẽ không thực hiện một số nhiệm vụ như bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm Chủ tịch Hội đồng quản trị, thành viên Hội đồng quản trị, Giám đốc (Tổng giám đốc), Trưởng Ban kiểm soát, thành viên Ban kiểm soát hoặc Kiểm soát viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 1 Điều 57 (Đại hội thành viên) quy định Đại hội thành viên là cơ quan quyết định cao nhất của HTX, liên hiệp HTX. Đại hội thành viên họp thường niên mỗi năm một lần và có thể họp bất thường. Trường hợp tổ chức quản trị đầy đủ, Hội đồng quản trị HTX họp định kỳ theo quy định của Điều lệ nhưng ít nhất 03 tháng một lần; Hội đồng quản trị liên hiệp HTX họp định kỳ theo quy định của Điều lệ nhưng ít nhất 06 tháng một lần. Trường hợp tổ chức quản trị rút gọn, Đại hội thành viên họp định kỳ theo quy định của Điều lệ nhưng ít nhất 03 tháng một lần. Việc bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm thành viên Hội đồng quản trị và Chủ tịch Hội đồng quản trị, Giám đốc (Tổng giám đốc), thành viên Ban kiểm soát

và Trưởng Ban kiểm soát (đối với tổ chức quản trị đầy đủ) hoặc bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm Giám đốc, Kiểm soát viên (đối với tổ chức quản trị rút gọn) do Đại hội thành viên thực hiện tại Đại hội thường niên hoặc Đại hội bất thường khi có yêu cầu. Riêng đối với việc bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm Chủ tịch Hội đồng quản trị (đối với tổ chức quản trị đầy đủ), Đại hội thành viên có thể tự thực hiện hoặc ủy quyền cho Hội đồng quản trị bầu, bãi nhiệm, miễn nhiệm Chủ tịch Hội đồng quản trị.

8. Về tài sản, tài chính của HTX, liên hiệp HTX (Chương VI)

8.1. Về tài sản góp vốn (Điều 73)

Có ý kiến đề nghị cân nhắc quy định về tài sản góp vốn tại Điều 72 dự thảo Luật, trong đó cần lưu ý về việc góp vốn bằng ngoại tệ tự do chuyển đổi và vàng; đề nghị làm rõ quy định về quyền khác đối với tài sản; đề nghị làm rõ trường hợp thành viên góp vốn bằng quyền sử dụng đất mà rút vốn thì có ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất, kinh doanh của HTX hay không?

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại Điều 73 (Tài sản góp vốn), tương tự như quy định về tài sản góp vốn tại Luật Doanh nghiệp năm 2020⁹, đồng thời bổ sung một số quy định mang tính đặc thù đối với HTX, liên hiệp HTX, cụ thể quy định “Tài sản góp vốn là Đồng Việt Nam, ngoại tệ tự do chuyển đổi, vàng, quyền sử dụng đất, quyền sở hữu trí tuệ, công nghệ, bí quyết kỹ thuật, tài sản khác, quyền khác định giá được bằng Đồng Việt Nam”. Việc thành viên góp tài sản bằng quyền sử dụng đất thì thành viên phải làm thủ tục chuyển quyền sử dụng đất cho HTX, liên hiệp HTX theo quy định của pháp luật (quy định tại điểm a khoản 1 Điều 76); việc góp vốn cho HTX, liên hiệp HTX bằng thỏa thuận cho phép HTX, liên hiệp HTX được hưởng quyền khác đối với tài sản thì phải lập hợp đồng xác lập quyền khác đối với tài sản giữa thành viên với HTX, liên hiệp HTX và ghi rõ thời hạn hưởng quyền theo quy định của pháp luật và Điều lệ (điểm a khoản 2 Điều 76). Do đó khi thành viên góp vốn đều đã xác lập hợp đồng và có thời hạn, khi chấm dứt hợp đồng, thành viên có quyền rút vốn, tài sản góp vốn và HTX phải có kế hoạch cơ cấu lại, có phương án sản xuất, kinh doanh thay thế.

8.2. Chuyển nhượng phần vốn góp của thành viên trong HTX, liên hiệp HTX (Điều 79)

Về nội dung này hiện có hai loại ý kiến như sau:

- Loại ý kiến thứ nhất: đề nghị không quy định về việc chuyển nhượng phần vốn góp của thành viên HTX, liên hiệp HTX mà chỉ đặt ra vấn đề trả lại phần vốn góp khi chấm dứt tư cách thành viên, ra khỏi HTX, liên hiệp HTX, tương tự như quy định tại Luật Hợp tác xã năm 2012, nhằm phản ánh đúng bản chất của HTX, liên hiệp HTX là đối nhân không phải đối vốn, do đó không đặt ra vấn đề chuyển nhượng phần vốn góp tương tự như công ty cổ phần, công ty TNHH, “doanh nghiệp hóa HTX”, hạn chế tình

⁹ Khoản 1 Điều 34: Tài sản góp vốn là Đồng Việt Nam, ngoại tệ tự do chuyển đổi, vàng, quyền sử dụng đất, quyền sở hữu trí tuệ, công nghệ, bí quyết kỹ thuật, tài sản khác có thể định giá được bằng Đồng Việt Nam.

trạng thâm tóm, chi phối của một số cá nhân, tổ chức. Đây là ý kiến theo đề nghị của Thường trực Ủy ban Kinh tế tại Báo cáo số 1672/BC-UBKT15 ngày 14/3/2023 trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội tại Phiên họp thứ 21 và là ý kiến của nhiều thành viên Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

- Loại ý kiến thứ hai: cho phép chuyển nhượng phần vốn góp cả trong nội bộ thành viên hiện hữu của HTX, liên hiệp HTX và cho các cá nhân, tổ chức chưa phải là thành viên. Các thành viên hiện hữu của HTX, liên hiệp HTX được ưu tiên nhận chuyển nhượng phần vốn góp; trong thời hạn 60 ngày kể từ ngày thông báo mà không có thành viên hiện hữu nhận chuyển nhượng thì chuyển nhượng cho cá nhân, tổ chức khác có đủ điều kiện trở thành thành viên chính thức hoặc thành viên liên kết góp vốn. Đây là ý kiến theo dự thảo của Chính phủ trình Quốc hội tại Kỳ họp thứ 4 và có tiếp thu ý kiến ĐBQH.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề nghị các vị ĐBQH **cho ý kiến lựa chọn phương án về nội dung này** để tiếp thu và thể hiện cụ thể tại dự thảo Luật.

- Có ý kiến đề nghị xem xét nâng mức trần về phần góp vốn điều lệ của thành viên chính thức của HTX thực hiện theo thỏa thuận từ 30% đến 40%; đề nghị nên giữ như quy định tại Điều 17 Luật Hợp tác xã năm 2012 về mức góp vốn điều lệ của thành viên chính thức đối với liên hiệp HTX là không quá 30% vốn điều lệ nhằm hạn chế ảnh hưởng đến hoạt động thường xuyên của HTX trong trường hợp thành viên chính thức rút vốn; đề nghị làm rõ quy định về góp vốn của các thành viên là áp dụng cho một hay một nhóm thành viên chính thức; đề nghị bổ sung quy định cụ thể mức vốn góp tối thiểu để phù hợp với từng loại hình HTX; đề nghị quy định vốn điều lệ của HTX, liên hiệp HTX chỉ gồm vốn góp của các thành viên chính thức, không nên bao gồm vốn góp của thành viên liên kết góp vốn vì nếu thành viên liên kết góp vốn sẽ ảnh hưởng đến bản chất HTX, nên chuyển vốn góp của thành viên liên kết góp vốn sang vốn hoạt động.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 24 và 25 Điều 4 đã có quy định về vốn điều lệ và vốn góp tối thiểu. Theo đó, vốn điều lệ là tổng giá trị tài sản do thành viên chính thức và thành viên liên kết góp vốn đã góp hoặc cam kết góp khi thành lập hoặc trong quá trình hoạt động của HTX, liên hiệp HTX; vốn góp tối thiểu là mức vốn góp ít nhất mà cá nhân, tổ chức phải góp vào vốn điều lệ để trở thành thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn của HTX, liên hiệp HTX. Tại Điều 81 (Vốn hoạt động của HTX, liên hiệp HTX) quy định về vốn hoạt động HTX, liên hiệp HTX bao gồm phần vốn góp của thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn, phí thành viên, vốn huy động, vốn tích lũy, quỹ chung không chia, quỹ khác và nguồn thu hợp pháp khác. Tại Điều 74 (Góp vốn điều lệ HTX, liên hiệp HTX) quy định phần vốn góp của thành viên chính thức thực hiện theo thỏa thuận và theo quy định của Điều lệ nhưng không thấp hơn vốn góp tối thiểu và không quá vốn góp tối đa là 30% vốn điều lệ đối với HTX và 40% vốn điều lệ đối với liên hiệp HTX; tổng phần vốn góp của tất cả thành viên liên kết góp vốn thực hiện theo thỏa thuận và theo

quy định của Điều lệ nhưng không quá vốn góp tối đa là 30% vốn điều lệ đối với HTX và 40% vốn điều lệ đối với liên hiệp HTX. Việc quy định về tỷ lệ vốn góp tối đa như trên của mỗi thành viên HTX, liên hiệp HTX một mặt nhằm đáp ứng nhu cầu vốn sản xuất, kinh doanh của HTX, liên hiệp HTX nhưng mặt khác không làm ảnh hưởng đến hoạt động của HTX, liên hiệp HTX trong trường hợp một thành viên rút vốn dẫn đến chấm dứt tư cách thành viên. Việc không quy định cụ thể mức vốn góp tối thiểu để trao quyền tự chủ cho HTX, liên hiệp HTX tự quyết định phù hợp với phương án sản xuất, kinh doanh và điều kiện của thành viên.

8.3. Về thành lập doanh nghiệp của HTX, liên hiệp HTX (Điều 82); góp vốn, mua cổ phần tham gia doanh nghiệp (Điều 83)

- Một số ý kiến đề nghị quy định cụ thể hơn về trình tự, thủ tục thành lập doanh nghiệp trong HTX, liên hiệp HTX; tách bạch quy định về góp vốn, mua cổ phần và thành lập doanh nghiệp của HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý tách thành 02 Điều về thành lập doanh nghiệp của HTX, liên hiệp HTX tại Điều 82 và góp vốn, mua cổ phần tham gia doanh nghiệp tại Điều 83. Theo đó, quy định HTX, liên hiệp HTX được thành lập doanh nghiệp, góp vốn, mua cổ phần tham gia doanh nghiệp nhằm mục tiêu hỗ trợ hoạt động, liên kết, tiêu thụ, sử dụng sản phẩm, dịch vụ của HTX, liên hiệp HTX khi có đủ điều kiện theo quy định của Chính phủ theo chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW¹⁰. Trình tự, thủ tục thành lập doanh nghiệp theo quy định của pháp luật về doanh nghiệp. HTX, liên hiệp HTX thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình với tư cách là chủ sở hữu doanh nghiệp hoặc với tư cách là thành viên, cổ đông của doanh nghiệp theo quy định của pháp luật về doanh nghiệp và pháp luật có liên quan.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định nhằm tránh tình trạng sở hữu chéo giữa HTX, liên hiệp HTX với doanh nghiệp.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, bổ sung quy định tại khoản 4 Điều 82 và khoản 1, khoản 3 Điều 83 về việc doanh nghiệp được thành lập không được trở thành thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn của HTX, liên hiệp HTX; HTX, liên hiệp HTX không được góp vốn, mua cổ phần tham gia doanh nghiệp đang là thành viên chính thức hoặc thành viên liên kết góp vốn của HTX, liên hiệp HTX; doanh nghiệp được HTX, liên hiệp HTX góp vốn, mua cổ phần không được trở thành thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn của HTX, liên hiệp HTX đó nhằm tránh tình trạng sở hữu chéo giữa HTX, liên hiệp HTX với doanh nghiệp.

- Có ý kiến cho rằng tại dự thảo Luật bổ sung một số quy định nhằm hạn chế tình trạng sở hữu chéo giữa HTX, liên hiệp HTX với doanh nghiệp. Đây là nội dung mới so

¹⁰ “thành lập doanh nghiệp tại những tổ chức kinh tế tập thể có đủ điều kiện; khuyến khích liên kết kinh tế giữa các tổ chức kinh tế tập thể hoạt động trong cùng ngành, lĩnh vực”; “tăng cường liên kết giữa tổ chức kinh tế tập thể với các tổ chức thuộc thành phần kinh tế khác, đặc biệt là liên kết với doanh nghiệp nhà nước. Doanh nghiệp nhà nước ưu tiên hỗ trợ liên kết, tiêu thụ, sử dụng sản phẩm, dịch vụ, tạo điều kiện cho các tổ chức kinh tế tập thể hoạt động có hiệu quả; sớm khắc phục tình trạng thiếu liên kết giữa kinh tế nhà nước với kinh tế tập thể”.

với Luật Hợp tác xã năm 2012, do đó cần tính toán để giảm thiểu tác động đến hoạt động của HTX, liên hiệp HTX, nhất là đối với HTX, liên hiệp HTX có thành lập doanh nghiệp, góp vốn, mua cổ phần tham gia doanh nghiệp theo Luật Hợp tác xã năm 2012.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung tại khoản 4 Điều 115 (Quy định chuyển tiếp) quy định về việc “HTX đã thành lập doanh nghiệp, góp vốn, mua cổ phần trước ngày Luật này có hiệu lực thi hành và doanh nghiệp được thành lập, góp vốn, mua cổ phần là thành viên của HTX đó thì không phải thực hiện theo quy định tại Điều 82, Điều 83 của Luật này nhưng không được tăng tỷ lệ phần vốn góp hoặc cổ phần” nhằm bảo đảm tính ổn định trong hoạt động của HTX. Đối với liên hiệp HTX theo quy định tại Luật Hợp tác xã năm 2012 chỉ quy định có thành viên là các HTX, không có thành viên là doanh nghiệp nên không xảy ra tình trạng sở hữu chéo giữa liên hiệp HTX và doanh nghiệp được liên hiệp HTX thành lập, góp vốn, mua cổ phần, do đó không có quy định chuyển tiếp tương tự đối với liên hiệp HTX.

8.4. Về hoạt động huy động vốn từ thành viên và cho vay nội bộ (Điều 80, Điều 84)

Một số ý kiến cho rằng hoạt động tín dụng nội bộ tiềm ẩn rủi ro khi trình độ quản lý tại HTX, liên hiệp HTX không tương thích. Do đó cần thiết bổ sung các quy định về hoạt động tín dụng nội bộ tại dự thảo Luật nhằm thể chế hóa Nghị quyết số 20-NQ/TW; đề nghị làm rõ hoạt động tín dụng nội bộ có phải là hoạt động ngân hàng thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật Các tổ chức tín dụng hay không?; đề nghị bổ sung các quy định mang tính nguyên tắc, làm cơ sở để Chính phủ quy định chi tiết về tín dụng nội bộ nhằm tạo cơ sở pháp lý, tăng khả năng tiếp cận vốn trong hoạt động của HTX, liên hiệp HTX theo quy định của pháp luật; nghiên cứu quy định về xử lý rủi ro phát sinh từ hoạt động tín dụng nội bộ

Thực hiện chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW về “Hướng dẫn thực hiện hoạt động tín dụng nội bộ tại các tổ chức kinh tế tập thể có đủ điều kiện” và tiếp thu ý kiến ĐBQH, Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho rằng việc quy định về hoạt động tín dụng nội bộ tại dự thảo Luật là cần thiết vì thực tế thành viên HTX có huy động tín dụng nội bộ, nhưng việc huy động này chưa được điều chỉnh bằng các quy định pháp luật. Tuy nhiên, hoạt động này tiềm ẩn nhiều rủi ro cho hoạt động của HTX, liên hiệp HTX và có thể gây nhầm lẫn với hoạt động tín dụng trong lĩnh vực ngân hàng. Vì vậy, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã chỉ đạo cơ quan chủ trì thẩm tra, cơ quan chủ trì soạn thảo, các cơ quan có liên quan, trong đó có Ngân hàng Nhà nước Việt Nam nghiên cứu, quy định cụ thể hoạt động tín dụng nội bộ gồm hoạt động huy động vốn từ thành viên và hoạt động cho vay nội bộ. Theo đó, hoạt động huy động vốn từ các thành viên quy định tại khoản 1 Điều 80, hoạt động cho vay nội bộ quy định tại Điều 84. Tại khoản 1 Điều 84 làm rõ cho vay nội bộ là việc HTX, liên hiệp HTX cho thành viên chính thức vay trong thời hạn không quá 12 tháng nhằm hỗ trợ sản xuất, kinh doanh và đời sống trên nguyên tắc tự nguyện, tự chịu trách nhiệm, không vì mục tiêu lợi nhuận, phải bảo toàn vốn, có hoàn trả và bù đắp đủ các khoản chi phí của hoạt

động cho vay nội bộ; đồng thời, khẳng định hoạt động cho vay nội bộ không phải là hoạt động ngân hàng theo Luật Các tổ chức tín dụng. Bổ sung tại khoản 2 Điều 84 quy định về điều kiện của HTX, liên hiệp HTX được thực hiện hoạt động cho vay nội bộ, một trong những điều kiện HTX, liên hiệp HTX cho vay nội bộ khi bảo đảm nguồn vốn cho hoạt động sản xuất, kinh doanh; không sử dụng nguồn vốn huy động trong và ngoài thành viên để thực hiện hoạt động cho vay nội bộ. Tại khoản 3 Điều 84 giao Chính phủ quy định chi tiết điều kiện thực hiện hoạt động cho vay nội bộ, mức cho vay, giới hạn cho vay, lãi suất, xử lý rủi ro từ hoạt động cho vay nội bộ và điều kiện đối với HTX, liên hiệp HTX thực hiện hoạt động cho vay nội bộ.

Ngoài ra, Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho rằng bên cạnh việc cho phép thực hiện hoạt động cho vay nội bộ tại HTX, liên hiệp HTX có đủ điều kiện thì cũng cần tính toán thêm về các giải pháp để phát huy vai trò của Ngân hàng HTX, Quỹ tín dụng nhân dân đối với việc tạo các điều kiện thuận lợi trong việc tiếp cận các nguồn lực của HTX, liên hiệp HTX hướng tới mục tiêu phát triển bền vững HTX, liên hiệp HTX.

8.5. Về Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia (Điều 85, Điều 87, Điều 88)

- Một số ý kiến đề nghị tăng tỷ lệ trích lập Quỹ chung không chia theo tỷ lệ 10% đối với HTX, 15% đối với liên hiệp HTX để đảm bảo sự hài hòa giữa tìm kiếm lợi nhuận bên ngoài cùng với việc tích tụ nguồn lực để phục vụ và phát triển thành viên của HTX, liên hiệp HTX; việc HTX trích lập 5% là rất nhỏ, không đảm bảo đủ lớn để hình thành tài sản chung của HTX, không thể hiện được bản chất của HTX, liên hiệp HTX cần tích lũy quỹ vốn để đầu tư hình thành tài sản chung không chia để phục vụ thành viên. Có ý kiến đề nghị cân nhắc quy định Quỹ chung không chia tại HTX vì cho rằng đây là một thách thức đối với HTX, hiện nay đa số các HTX còn khó khăn trong hoạt động sản xuất, kinh doanh để có lợi nhuận chia cho các thành viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: Quỹ chung không chia và tài sản chung không chia là một đặc trưng riêng của HTX so với loại hình kinh tế khác. Quỹ chung không chia là nguồn hình thành và phát triển tài sản chung không chia; Quỹ chung không chia và tài sản chung không chia không được chia cho thành viên trong quá trình hoạt động. Theo nguyên tắc số 04 của Liên minh HTX quốc tế thì Quỹ chung không chia (hay tài sản chung không chia) cần được trích lập hằng năm nhằm phát triển tài sản chung của HTX, thu hút các thành viên tham gia, gắn bó với HTX, để phát triển phong trào HTX đồng thời cũng hạn chế việc HTX giải thể, chuyển đổi. Các nguồn hình thành Quỹ chung không chia được quy định tại Điều 85, trong đó có thu nhập từ giao dịch nội bộ và thu nhập từ giao dịch bên ngoài của HTX, liên hiệp HTX; bổ sung nguồn thu nhập từ doanh nghiệp được thành lập, thu nhập từ góp vốn, mua cổ phần được trích lập hằng năm theo tỷ lệ do Điều lệ quy định nhưng không thấp hơn 5% đối với HTX và 10% đối với liên hiệp HTX. Đây là tỷ lệ trích lập tối thiểu, các HTX, liên hiệp HTX có thể quy định về tỷ lệ trích lập cao hơn tại Điều lệ tùy thuộc vào tình hình cụ thể của mỗi HTX, liên hiệp HTX. Nếu tại dự thảo Luật

quy định tỷ lệ trích lập tối thiểu cao hơn sẽ khó hấp dẫn cá nhân, tổ chức tham gia HTX, liên hiệp HTX vì thực tế quy mô và tính liên kết của HTX, liên hiệp HTX hiện nay còn hạn chế.

- Có ý kiến đề nghị quy định rõ ràng hơn về Quỹ chung không chia, nhất là việc xử lý Quỹ này khi giải thể HTX; đề nghị phân định rõ việc hình thành tài sản chung không chia từ 02 nguồn, từ ngân sách nhà nước hay từ HTX, liên hiệp HTX để có cách xử lý phù hợp. Có ý kiến nhất trí với quy định cho phép tài sản chung không chia và Quỹ chung không chia khi HTX bị phá sản, giải thể, được chuyển giao cho các HTX khác trên địa bàn; đề nghị bổ sung quy định mở sổ theo dõi riêng đối với Quỹ chung không chia nhằm tăng hiệu quả sử dụng vốn của HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại các Điều 85, 87, 88, 101 và 102 theo hướng phân định rõ các nguồn hình thành Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia của HTX, liên hiệp HTX và đưa ra các nguyên tắc xử lý Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia theo nguồn hình thành khi HTX, liên hiệp HTX giải thể, phá sản, cụ thể: Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia được hình thành từ nguồn hỗ trợ của Nhà nước theo quy định được giao cho UBND nơi cấp Giấy chứng nhận đăng ký HTX để bàn giao cho HTX, liên hiệp HTX khác trên địa bàn. Trường hợp không giao được cho HTX, liên hiệp HTX trên địa bàn thì chuyển vào ngân sách nhà nước hoặc bàn giao cho tổ chức đại diện của HTX, liên hiệp HTX tại địa phương theo quy định. Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia được hình thành từ nguồn cho, tặng, tài trợ hợp pháp của cá nhân, tổ chức thì thực hiện theo thỏa thuận giữa cá nhân, tổ chức cho, tặng, tài trợ và HTX, liên hiệp HTX. Tại khoản 1 Điều 87 quy định về việc HTX, liên hiệp HTX phải lập sổ theo dõi Quỹ chung không chia theo nguồn hình thành.

- Có ý kiến đề nghị xem xét mở rộng thêm mục đích sử dụng đối với Quỹ chung không chia như làm tài sản bảo đảm khi vay vốn, bổ sung nguồn vốn từ Quỹ chung không chia vào vốn điều lệ hoặc vốn đăng ký của HTX, liên hiệp HTX...

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: việc bổ sung nguồn vốn từ Quỹ chung không chia vào vốn điều lệ là không phù hợp do vốn điều lệ là tổng giá trị tài sản do thành viên chính thức và thành viên liên kết góp vốn đã góp hoặc cam kết góp khi thành lập hoặc trong quá trình hoạt động HTX, liên hiệp HTX, trong khi đó Quỹ chung không chia là quỹ đặc thù, được trích lập hằng năm từ các nguồn của HTX, liên hiệp HTX theo quy định tại Điều 85. Nhằm bảo đảm tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong hoạt động của HTX, liên hiệp HTX và tạo điều kiện để đưa nguồn vốn từ Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia vào phục vụ hoạt động sản xuất, kinh doanh, tăng hiệu quả sử dụng vốn của HTX, liên hiệp HTX, Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung quy định tại Điều 87 và Điều 88 về việc HTX, liên hiệp HTX được sử dụng Quỹ chung không chia nhằm gửi tiết kiệm tại các tổ chức tín dụng; sử dụng Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia để làm tài sản bảo đảm khi vay vốn và phải bảo toàn vốn, tài sản, trừ các khoản Quỹ chung không chia,

tài sản chung không chia từ nguồn hỗ trợ của Nhà nước và nguồn hỗ trợ của cá nhân, tổ chức có quy định khác. Việc quy định không dùng Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia từ nguồn hỗ trợ của Nhà nước làm tài sản bảo đảm khi vay vốn nhằm tránh thất thoát, tiêu cực trong quản lý và sử dụng tài sản được Nhà nước giao; việc quy định phải bảo toàn vốn đối với Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia là cần thiết nhằm tránh thất thoát vốn, tài sản chung của HTX, liên hiệp HTX; tại khoản 1 Điều 81 quy định Quỹ chung không chia là một trong các nguồn hình thành vốn hoạt động của HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung phân định thẩm quyền quyết định chuyển nhượng, thanh lý tài sản chung không chia cho Hội đồng quản trị, bên cạnh thẩm quyền của Đại hội thành viên nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho HTX, liên hiệp HTX trong quá trình hoạt động.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: đối với tổ chức quản trị đầy đủ, tại Điều 64 (Thẩm quyền của Đại hội thành viên theo tổ chức quản trị đầy đủ) quy định Đại hội thành viên thông qua quy chế quản lý, sử dụng tài sản và quỹ; thông qua kết quả định giá tài sản và tài sản chung không chia; tại Điều 66 (Nhiệm vụ, quyền hạn của Hội đồng quản trị) quy định Hội đồng quản trị có quyền chuyển nhượng, thanh lý, xử lý tài sản của HTX, liên hiệp HTX theo thẩm quyền. Đối với tổ chức quản trị rút gọn, tại Điều 70 (Thẩm quyền của Đại hội thành viên theo tổ chức quản trị rút gọn) quy định Đại hội thành viên thông qua quy chế quản lý, sử dụng tài sản và quỹ; định giá hoặc thông qua kết quả định giá tài sản và tài sản chung không chia; tại Điều 71 (Giám đốc theo tổ chức quản trị rút gọn) quy định Giám đốc được chuyển nhượng, thanh lý, xử lý tài sản của HTX, liên hiệp HTX theo thẩm quyền do Đại hội thành viên giao. Như vậy, thẩm quyền của Hội đồng quản trị (đối với tổ chức quản trị đầy đủ) hoặc Giám đốc (đối với tổ chức quản trị rút gọn) về việc chuyển nhượng, thanh lý, xử lý tài sản của HTX, liên hiệp HTX đã được quy định tại dự thảo Luật bên cạnh thẩm quyền của Đại hội thành viên.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định Quỹ chung không chia của tổ hợp tác, vì tổ hợp tác cũng có thể được Nhà nước hỗ trợ về tài chính, đất đai... như đối với HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: việc hình thành Quỹ chung không chia và tài sản chung không chia là một đặc thù của HTX, liên hiệp HTX; việc quản lý, sử dụng Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia phải được quy định trong Điều lệ, quy chế về quản lý tài chính của HTX, liên hiệp HTX. Trong khi đó tổ hợp tác là tổ chức không có tư cách pháp nhân, được hình thành trên cơ sở hợp đồng hợp tác do ít nhất 02 thành viên tự nguyện thành lập, có đóng góp tài sản, góp sức lao động để thực hiện những công việc nhất định, cùng hưởng lợi và cùng chịu trách nhiệm. Với mô hình tổ chức quản trị đơn giản, khó giám sát, kiểm tra và dễ bị thất thoát ngân sách nhà nước, do đó, không đặt ra việc hình thành và quản lý Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia đối với tổ hợp tác.

8.6. Về chế độ kế toán (Điều 91)

- Một số ý kiến cho rằng quy định chế độ hạch toán, kế toán của mô hình HTX giống như hạch toán, kế toán của doanh nghiệp với quy mô lớn thì không phù hợp, không áp dụng được; cần đơn giản hóa thủ tục kế toán để người quản lý có thể dễ dàng tiếp cận nội dung này hơn vì trên thực tế các HTX ở quy mô siêu nhỏ và nhỏ, hoạt động của HTX thời gian qua đang rất khó và vướng nhiều, nhất là không có người đáp ứng được điều kiện, tiêu chuẩn về trình độ để thực hiện chế độ hạch toán, kế toán theo các quy định.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 91 (Chế độ kế toán) về việc HTX, liên hiệp HTX phải thực hiện công tác kế toán và lập Báo cáo tài chính theo quy định của pháp luật kế toán. Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định chế độ kế toán đối với HTX, liên hiệp HTX phù hợp với quy mô của HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến đề nghị quy định cụ thể trong văn bản dưới luật về việc tính khấu hao và ghi sổ kế toán đối với các loại tài sản không chia, nhất là với tài sản mang tính chất đầu tư xây dựng, tài sản trên đất mà thành viên HTX cho mượn trong trường hợp tài sản chưa khấu hao hết hoặc các thành viên xin thôi không tham gia HTX hoặc muốn chuyển nhượng; việc hạch toán không được thực hiện rõ ràng, minh bạch sẽ dẫn đến các thành viên rời bỏ HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 87 (Quản lý, sử dụng các quỹ) về việc HTX, liên hiệp HTX phải lập sổ theo dõi Quỹ chung không chia theo nguồn hình thành và Điều 91 (Chế độ kế toán) về việc “HTX, liên hiệp HTX quyết định việc thực hiện theo dõi, hạch toán riêng giao dịch nội bộ để làm căn cứ cho cơ quan nhà nước có thẩm quyền xem xét miễn, giảm thuế thu nhập doanh nghiệp hoặc thụ hưởng các chính sách của Nhà nước theo quy định. Trường hợp HTX, liên hiệp HTX không theo dõi, hạch toán riêng giao dịch nội bộ thì toàn bộ giao dịch của HTX, liên hiệp HTX được coi là giao dịch bên ngoài”.

- Có ý kiến đề nghị quy định cụ thể hơn về giao dịch nội bộ tại dự thảo Luật hoặc giao Chính phủ quy định về nội dung này.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, chỉnh lý quy định tại khoản 1 Điều 4 (Giải thích từ ngữ) về khái niệm giao dịch nội bộ, theo đó giao dịch nội bộ là việc cung cấp sản phẩm, dịch vụ bao gồm cả dịch vụ tạo việc làm và hoạt động cho vay nội bộ của HTX, liên hiệp HTX cho các thành viên chính thức theo thỏa thuận bằng văn bản; bổ sung tại khoản 4 Điều 91 (Chế độ kế toán) nội dung Chính phủ quy định chi tiết về giao dịch nội bộ của HTX, liên hiệp HTX nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho HTX, liên hiệp HTX trong quá trình hoạt động.

8.7. Một số nội dung khác

- Có ý kiến đề nghị cần quy định cụ thể về phân phối thu nhập tại Điều 68, các quỹ HTX được trích lập; khoản 2 Điều 68 cần quy định thứ tự ưu tiên khi phân phối thu nhập, đề xuất thứ tự ưu tiên cần phải xem xét điều chỉnh lại cho hợp lý.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 86 (Phân phối thu nhập) quy định về việc sau khi trích lập quỹ chung không chia, nộp thuế, hoàn thành nghĩa vụ tài chính khác và xử lý lỗ trong hoạt động sản xuất, kinh doanh theo quy định của pháp luật, thu nhập của HTX, liên hiệp HTX được phân phối cho việc trích lập quỹ khác do Đại hội thành viên quyết định; thu nhập từ giao dịch nội bộ còn lại sau khi đã trích lập các quỹ được phân phối cho thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn; thu nhập từ giao dịch bên ngoài còn lại sau khi đã trích lập các quỹ được phân phối cho thành viên chính thức, thành viên liên kết góp vốn do Điều lệ quy định.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về cơ chế chuyển quyền sử dụng, quyền sở hữu và nhận lại tài sản thành viên góp vốn vào HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 76 (Chuyển giao tài sản góp vốn) quy định cụ thể về việc chuyển quyền sở hữu tài sản, chuyển quyền sử dụng đất, xác lập quyền khác đối với tài sản góp vốn, việc giao nhận tài sản góp vốn nhằm bảo đảm quyền sở hữu tài sản, quyền sử dụng đất, quyền khác đối với tài sản góp vốn của HTX, liên hiệp HTX, góp phần minh bạch tài sản và trách nhiệm giữa HTX, liên hiệp HTX với tài sản góp vốn của các thành viên.

- Có ý kiến cho rằng tại điểm e khoản 1 Điều 82 quy định chấm dứt tư cách thành viên trong trường hợp tại thời điểm cam kết góp đủ vốn, thành viên không góp vốn hoặc góp vốn thấp hơn vốn tối thiểu quy định tại Điều lệ là chưa thống nhất với quy định tại Điều 58. Theo đó, Điều 58 chỉ quy định 2 trường hợp phải thay đổi Điều lệ và làm hồ sơ đăng ký lại là trường hợp thành viên không góp vốn hoặc góp vốn không đủ cam kết, không có trường hợp góp vốn dưới mức vốn tối thiểu.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 33 (Chấm dứt tư cách thành viên HTX), Điều 37 (Chấm dứt tư cách thành viên liên hiệp HTX) và Điều 74 (Góp vốn điều lệ HTX, liên hiệp HTX) quy định phần vốn góp của thành viên chính thức thực hiện theo thỏa thuận và theo quy định của Điều lệ nhưng không thấp hơn vốn góp tối thiểu và không quá vốn góp tối đa là 30% vốn điều lệ đối với HTX và 40% vốn điều lệ đối với liên hiệp HTX; thành viên chưa góp vốn theo cam kết hoặc góp vốn thấp hơn vốn góp tối thiểu quy định trong Điều lệ sẽ bị chấm dứt tư cách thành viên, bảo đảm thống nhất quy định tại các Điều này.

- Có ý kiến đề nghị quy định rõ tại Điều 60 về tổ chức có quyền thẩm định giá để thực hiện trong thực tế, vì hiện tại mới chỉ quy định tổ chức có quyền thẩm định giá nhưng chưa rõ đó là tổ chức nào.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại dự thảo Luật quy định về việc HTX, liên hiệp HTX có thể tự định giá hoặc thuê tổ chức thẩm định giá để định giá tài sản của cá nhân, tổ chức trong quá trình hoạt động của HTX, liên hiệp HTX. Hoạt động thẩm định giá, tổ chức thẩm định giá được quy định tại Bộ luật Dân sự và pháp luật có liên quan. Cụ thể tại Luật Giá năm 2012 (Luật số 11/2012/QH13) quy định

“Thẩm định giá là việc cơ quan, tổ chức có chức năng thẩm định giá xác định giá trị bằng tiền của các loại tài sản theo quy định của Bộ luật Dân sự phù hợp với giá thị trường tại một địa điểm, thời điểm nhất định, phục vụ cho mục đích nhất định theo tiêu chuẩn thẩm định giá”. Thẩm định giá là ngành nghề kinh doanh có điều kiện, khi doanh nghiệp, tổ chức đáp ứng điều kiện đều có thể đăng ký và được cấp phép hoạt động theo quy định của pháp luật. Hiện nay có nhiều doanh nghiệp đang hoạt động trong lĩnh vực thẩm định giá, đáp ứng nhu cầu giao dịch tài sản của tổ chức, doanh nghiệp và công dân.

9. Về kiểm toán HTX, liên hiệp HTX (Chương VIII)

- Nhiều ý kiến cho rằng kiểm toán HTX là hoạt động cần thiết để đảm bảo tính minh bạch, công khai, thúc đẩy HTX phát triển, hoạt động hiệu quả. Tuy nhiên, cần nghiên cứu tính khả thi của các quy định về cơ quan tiến hành kiểm toán, quy trình kiểm toán, cách thức kiểm toán, mức độ kiểm toán, chi phí kiểm toán để tránh gây khó khăn, cản trở các HTX trong quá trình hoạt động, cân nhắc quy định các nội dung kiểm toán theo quy mô HTX; có ý kiến đề nghị bỏ quy định HTX quy mô vừa và lớn phải thực hiện kiểm toán độc lập.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho rằng cần thiết phải có các quy định đặc thù về kiểm toán dành riêng cho khu vực HTX, từ đó trở thành công cụ trợ giúp, hỗ trợ, tư vấn cho HTX, liên hiệp HTX về tổ chức, quản lý theo đúng quy định của pháp luật; đồng thời tăng cường giám sát, kiểm tra các hoạt động của HTX, liên hiệp HTX nhất là trong việc tiếp nhận các chính sách hỗ trợ của Nhà nước, tránh việc hình thành HTX, liên hiệp HTX trá hình để trục lợi chính sách; kịp thời có giải pháp điều chỉnh ngay đối với những khiếm khuyết, yếu kém được phát hiện thông qua công cụ kiểm toán nhằm thúc đẩy HTX, liên hiệp HTX hoạt động hiệu quả và bền vững với hoạt động tài chính minh bạch, tránh được rủi ro, thất thoát tài sản, tạo niềm tin của thành viên đối với HTX, liên hiệp HTX. Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát, chỉnh lý và bổ sung các quy định về kiểm toán HTX, liên hiệp HTX tại Điều 105 và Điều 106 theo hướng khuyến khích thực hiện kiểm toán nội bộ tại HTX, liên hiệp HTX; đồng thời đề nghị chỉ bắt buộc phải kiểm toán độc lập đối với một số HTX, liên hiệp HTX mà trong hoạt động tài chính tiềm ẩn rủi ro như HTX quy mô lớn, liên hiệp HTX có từ 10 thành viên trở lên; HTX, liên hiệp HTX có hoạt động cho vay nội bộ hoặc có đề nghị thụ hưởng các chính sách hỗ trợ của Nhà nước; Quỹ hỗ trợ phát triển HTX hoạt động theo mô hình HTX. Nội dung kiểm toán, tần suất kiểm toán, tổ chức kiểm toán và một số nội dung cụ thể khác được quy định tại Điều 106.

- Có ý kiến đề nghị cân nhắc nghiên cứu quy định giao cho hệ thống Liên minh HTX Việt Nam thực hiện kiểm toán như một loại dịch vụ công hỗ trợ đối với các HTX quy mô siêu nhỏ và nhỏ.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: trên thực tế HTX quy mô siêu nhỏ và nhỏ, đặc biệt là HTX ở vùng sâu, vùng xa, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, đặc biệt khó khăn không có nguồn kinh phí bố trí thực hiện kiểm toán độc lập, nếu

dịch vụ kiểm toán được coi như một loại hình dịch vụ công để hỗ trợ HTX thì đây là một chính sách rất thiết thực đối với HTX, tuy nhiên việc giao cho hệ thống Liên minh HTX Việt Nam thực hiện nhiệm vụ kiểm toán HTX đòi hỏi hệ thống Liên minh HTX Việt Nam cũng phải được tăng cường đủ năng lực, trong đó xây dựng được hệ thống nhân sự có trình độ chuyên sâu, có khả năng tư vấn, kiểm toán HTX, nhất là khi HTX gặp khó khăn liên quan đến công tác quản trị HTX. Trên cơ sở tiếp thu ý kiến ĐBQH và xét thực tế năng lực hiện tại của hệ thống Liên minh HTX Việt Nam, Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho rằng cần tiếp tục nghiên cứu và có lộ trình phù hợp trong việc xem kiểm toán HTX là một loại hình dịch vụ công và giao cho hệ thống Liên minh HTX Việt Nam thực hiện đối với các HTX quy mô siêu nhỏ và nhỏ theo đúng chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW về việc “Nghiên cứu giao cho Liên minh HTX thực hiện một số nội dung dịch vụ công phù hợp với quy định của pháp luật và chức năng, nhiệm vụ của Liên minh”. Do đó, trước mắt tại dự thảo Luật quy định về việc hỗ trợ chi phí kiểm toán cho các HTX quy mô siêu nhỏ, nhỏ và vừa khi được hưởng chính sách hỗ trợ của Nhà nước theo quy định (khoản 1 Điều 27); hỗ trợ tổ chức đại diện, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam trong việc thực hiện đánh giá rủi ro, tư vấn tài chính, hỗ trợ bộ phận kiểm soát nội bộ, kiểm toán nội bộ cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX (khoản 2 Điều 27) và cũng giao cho hệ thống Liên minh HTX Việt Nam được thực hiện các chương trình, dự án, dịch vụ công được giao hỗ trợ phát triển tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX (điểm d khoản 2 Điều 110, điểm a khoản 3 Điều 111). Về lâu dài, khi chất lượng của dịch vụ tư vấn, kiểm toán được nâng cao và cải thiện, có thể xem xét việc cho phép hệ thống Liên minh HTX Việt Nam từng bước tiến hành việc thu phí tư vấn, kiểm toán HTX.

- Có ý kiến cho rằng quy định kiểm toán là một trong các căn cứ để Nhà nước xem xét, hỗ trợ cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX chưa được quy định rõ trong mục đích của báo cáo kiểm toán; đề nghị xem xét điều chỉnh quy định tại điểm b khoản 1 Điều 17 là “có báo cáo kiểm toán được kiểm toán trong vòng 12 tháng kể từ thời điểm đề xuất hỗ trợ” thành “có báo cáo quyết toán tài chính hiệu quả trong vòng 12 tháng kể từ thời điểm đề xuất hỗ trợ” để tạo sự công bằng giữa các đối tượng được hỗ trợ; không cần thiết phải quy định mục đích của báo cáo kiểm toán; xem lại quy định về kiểm toán HTX bảo đảm dễ hiểu và dễ thực hiện, quyết định công ty kiểm toán độc lập hay quyết định đơn vị cung cấp dịch vụ kiểm toán độc lập, bãi miễn kiểm toán viên độc lập hay chấm dứt dịch vụ kiểm toán viên độc lập.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, chỉnh lý quy định tại điểm b khoản 1 Điều 18 (Tiêu chí thụ hưởng chính sách của Nhà nước) về một trong những tiêu chí HTX, liên hiệp HTX được xem xét thụ hưởng chính sách của Nhà nước là có báo cáo kiểm toán trong trường hợp nội dung chính sách có yêu cầu; quy định tại Điều 64 (Thẩm quyền của Đại hội thành viên theo tổ chức quản trị đầy đủ) và Điều 70 (Thẩm quyền của Đại hội thành viên theo tổ chức quản trị rút gọn) về việc Đại hội thành viên quyết định lựa chọn tổ chức kiểm toán độc lập.

- Có ý kiến cho rằng tổ hợp tác không thuộc đối tượng kiểm toán độc lập sẽ không

thể tiếp cận được chính sách hỗ trợ của Nhà nước, trong khi các tổ chức này rất cần sự hỗ trợ của Nhà nước.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: nội dung kiểm toán chỉ đặt ra đối với HTX, liên hiệp HTX là các tổ chức có tư cách pháp nhân, mà không đặt ra đối với tổ hợp tác là tổ chức không có tư cách pháp nhân. Tổ hợp tác được xem xét thụ hưởng chính sách của Nhà nước khi đáp ứng các tiêu chí quy định tại khoản 2 Điều 18.

10. Về tổ chức đại diện, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam (Chương X)

- Nhiều ý kiến đề nghị giữ nguyên các quy định tại Luật Hợp tác xã năm 2012 đối với hệ thống Liên minh HTX, đồng thời nghiên cứu bổ sung quy định tăng cường vai trò, quyền của hệ thống Liên minh HTX từ trung ương đến địa phương với các cơ chế hỗ trợ của Nhà nước, tạo điều kiện cho tổ chức này hoạt động theo đúng chủ trương được nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội nhận thấy ý kiến các ĐBQH là hoàn toàn xác đáng, việc quy định về hệ thống Liên minh HTX Việt Nam tại dự thảo Luật là cần thiết: (i) một mặt phù hợp với quan điểm xây dựng dự án Luật là kế thừa tối đa các quy định của Luật Hợp tác xã năm 2012 còn phù hợp, đang có hiệu lực, hiệu quả; (ii) mặt khác trong khi pháp luật về hội chưa được ban hành một cách đầy đủ thì việc quy định về hệ thống Liên minh HTX Việt Nam tại dự thảo Luật là phù hợp, tương tự như việc quy định về một số hội tại pháp luật hiện hành¹¹; (iii) ngoài ra, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam không phải là cơ quan mới thành lập mà là cơ quan đã tồn tại và hoạt động theo quy định của Luật Hợp tác xã năm 1996, năm 2003 và năm 2012. Do đó, Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, chỉnh lý, bổ sung tại Chương X quy định về tổ chức đại diện và hệ thống Liên minh HTX Việt Nam, giữ lại một số nội dung quy định về tổ chức đại diện, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam tại Luật Hợp tác xã năm 2012, đồng thời bổ sung một số nội dung khác tại Chương X theo chủ trương được nêu tại Nghị quyết số 20-NQ/TW về “Củng cố, tăng cường hoạt động của hệ thống Liên minh hợp tác xã và các tổ chức đại diện” như việc khẳng định hệ thống Liên minh HTX Việt Nam là nòng cốt trong tổ chức đại diện của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; giao thêm các chức năng, nhiệm vụ của tổ chức đại diện, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam đối với tổ hợp tác; Nhà nước hỗ trợ kinh phí đối với những hoạt động gắn với nhiệm vụ được Nhà nước giao; thực hiện đánh giá rủi ro, tư vấn, hỗ trợ nhằm tăng cường tính minh bạch trong quản lý tài chính, bảo đảm tuân thủ các quy định pháp luật trong vận hành và nâng cao hiệu quả trong hoạt động sản xuất, kinh doanh của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX. Hệ thống Liên minh HTX Việt Nam ngoài thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của tổ chức đại diện, còn được giao nhiệm vụ bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX không phải là thành viên và các nhiệm vụ khác được giao.

¹¹ như Hội Người cao tuổi Việt Nam quy định tại Luật Người cao tuổi (Luật số 39/2009/QH12), Hội Nhà báo Việt Nam quy định tại Luật Báo chí (Luật số 103/2016/QH13), Hội Cựu chiến binh Việt Nam quy định tại Pháp lệnh Cựu chiến binh (Pháp lệnh số 27/2005/PL-UBTVQH11)...

- Một số ý kiến đề nghị thay cụm từ “hỗ trợ” bằng cụm từ “bảo đảm kinh phí” tại khoản 4 Điều 111 nhằm bảo đảm cho việc hệ thống Liên minh HTX Việt Nam thực hiện các nhiệm vụ do Nhà nước giao do hiện nay liên minh HTX một số tỉnh, thành phố khó khăn, không thu được phí, thiếu biên chế, cơ sở vật chất...

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: hệ thống Liên minh HTX Việt Nam thực hiện các nhiệm vụ theo quy định tại khoản 3 Điều 111 (Hệ thống Liên minh HTX Việt Nam), trong đó có việc Nhà nước hỗ trợ kinh phí đối với những hoạt động gắn với nhiệm vụ được Nhà nước giao. Tại Điều lệ của Liên minh HTX Việt Nam và liên minh HTX các tỉnh, thành phố cũng quy định về việc hằng năm được ngân sách nhà nước cấp kinh phí hoạt động thường xuyên, giao nhiệm vụ đầu tư công các dự án phục vụ phát triển kinh tế tập thể, hỗ trợ cơ sở vật chất, phương tiện hoạt động để thực hiện nhiệm vụ được giao. Ngoài nguồn thu từ nguồn ngân sách nhà nước để thực hiện các nhiệm vụ Nhà nước giao và tạo điều kiện, hỗ trợ kinh phí hoạt động theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước và các văn bản pháp luật có liên quan, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam còn có nguồn thu từ việc thu hội phí của các thành viên; thu từ hoạt động kinh tế và dịch vụ, các hoạt động gây quỹ, khoản đóng góp, ủng hộ, viện trợ, tài trợ, tặng của các thành viên, tổ chức và cá nhân trong nước và nước ngoài theo quy định của pháp luật. Do đó với việc thực hiện nhiều nhiệm vụ, không chỉ có nhiệm vụ Nhà nước giao và với nhiều nguồn thu như đã phân tích ở trên thì việc quy định “Nhà nước hỗ trợ, tạo điều kiện để hệ thống Liên minh hợp tác xã Việt Nam thực hiện các hoạt động được giao” là phù hợp. Việc Nhà nước hỗ trợ một phần hay toàn bộ tùy vào từng trường hợp cụ thể gắn với nhiệm vụ được Nhà nước giao và phụ thuộc vào khả năng cân đối nguồn lực của Nhà nước trong từng thời kỳ. Việc khó khăn về biên chế, kinh phí hoạt động và cơ sở vật chất... hiện nay ở liên minh HTX một số tỉnh, thành phố thì Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề nghị Chính phủ chỉ đạo rà soát, có giải pháp xử lý từng trường hợp cụ thể.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về việc bắt buộc tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX tham gia là thành viên của tổ chức đại diện.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 3 Điều 110 (Tổ chức đại diện) quy định về việc “Khuyến khích tổ hợp tác, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã tham gia là thành viên của tổ chức đại diện” là phù hợp nhằm bảo đảm tính tự nguyện tham gia là thành viên của tổ chức đại diện, trong đó có hệ thống Liên minh HTX Việt Nam của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX.

11. Về quản lý nhà nước đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX (Chương XI)

- Có ý kiến đề nghị quy định đầy đủ nội dung quản lý nhà nước, trách nhiệm quản lý nhà nước của các bộ, cơ quan ngang bộ và Ủy ban nhân dân các cấp; đề nghị bổ sung quy định về trách nhiệm của chính quyền địa phương trong việc hỗ trợ và giám sát hoạt động của HTX, Liên minh HTX trên địa bàn; đề nghị rà soát quy định cụ thể, tách bạch vai trò, quyền hạn, trách nhiệm của hệ thống Liên minh HTX với Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ủy ban nhân dân các cấp và các cơ quan quản lý nhà nước

khác; đề nghị cần tăng cường vai trò quản lý nhà nước trong đầu mối thống kê, tổng hợp ở địa phương.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý các quy định tại Chương XI về quản lý nhà nước đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX, trong đó làm rõ trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước bao gồm Chính phủ, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ủy ban nhân dân các cấp và các bộ, cơ quan ngang bộ, tách bạch với nhiệm vụ của tổ chức đại diện, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam bảo đảm không trùng lặp và theo đúng chức năng, nhiệm vụ, thống nhất từ trung ương đến địa phương. Tại Điều 113 (Trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước) quy định Ủy ban nhân dân các cấp thực hiện quản lý nhà nước về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX theo thẩm quyền; bộ, cơ quan ngang bộ và cơ quan có liên quan, Ủy ban nhân dân các cấp, trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm thiết lập kết nối, liên thông và chia sẻ thông tin với Hệ thống thông tin quốc gia về HTX.

- Có ý kiến đề nghị công tác quản lý nhà nước đối với HTX nên chuyển giao cho hệ thống Liên minh HTX quản lý, giao cho Liên minh HTX thành một đầu mối tham mưu trực tiếp cho UBND các cấp trong quản lý mô hình HTX sẽ hiệu quả hơn.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại Điều 113 đã làm rõ trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước, trong đó quy định Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX trong phạm vi cả nước; Bộ Kế hoạch và Đầu tư giúp Chính phủ thực hiện các nhiệm vụ quản lý nhà nước về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; bộ, cơ quan ngang bộ trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm thực hiện quản lý nhà nước về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX theo quy định của pháp luật; Ủy ban nhân dân các cấp thực hiện quản lý nhà nước về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX theo thẩm quyền. Tại Điều 110 (Tổ chức đại diện của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX) và Điều 111 (Hệ thống Liên minh HTX Việt Nam) cũng đã quy định tổ chức đại diện của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX trong đó hệ thống liên minh HTX Việt Nam là nòng cốt, được thành lập, tổ chức và hoạt động theo quy định của pháp luật về hội và pháp luật có liên quan. Do đó, việc giao nhiệm vụ quản lý nhà nước cho hệ thống Liên minh HTX Việt Nam là không phù hợp, vì hệ thống Liên minh HTX Việt Nam không có chức năng quản lý nhà nước¹².

- Có ý kiến đề nghị bổ sung nội dung về ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong quản lý nhà nước, từng bước xây dựng, hoàn thiện hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về kinh tế tập thể, liên thông với hệ thống đăng ký kinh doanh và đăng ký thuế.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 5 Điều 112 (Nội dung chủ yếu

¹² Tại Nghị quyết số 20-NQ/TW đã nêu “Liên minh hợp tác xã là tổ chức đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của các tổ chức kinh tế tập thể, giữ vai trò nòng cốt và thúc đẩy phát triển kinh tế tập thể, làm cầu nối giữa Đảng và Nhà nước với thành phần kinh tế tập thể, góp phần vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Phát huy vai trò hướng dẫn, chia sẻ thông tin, vận động thực hiện các chính sách đối với kinh tế tập thể; nghiên cứu giao Liên minh hợp tác xã thực hiện một số nội dung dịch vụ công phù hợp với quy định của pháp luật và chức năng, nhiệm vụ của Liên minh”.

về quản lý nhà nước) đã quy định về việc xây dựng, quản lý và vận hành hệ thống thông tin quốc gia về HTX; tại Điều 13 (Hệ thống thông tin quốc gia về HTX) cũng quy định cụ thể về hệ thống này, theo đó hệ thống thông tin quốc gia về HTX bao gồm: công thông tin quốc gia về HTX; cơ sở dữ liệu về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; cơ sở dữ liệu liên quan và hạ tầng kỹ thuật hệ thống. Hệ thống thông tin quốc gia về HTX được xây dựng thống nhất từ trung ương đến địa phương; được chuẩn hóa để cập nhật, khai thác và quản lý bằng công nghệ thông tin. Dự thảo Luật cũng giao Chính phủ quy định về liên thông trong đăng ký HTX, liên hiệp HTX tại khoản 4 Điều 41 (Đăng ký HTX, liên hiệp HTX) và giao Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư quy định về việc cập nhật, khai thác và quản lý hệ thống thông tin quốc gia về HTX tại khoản 3 Điều 13.

- Có ý kiến đề nghị quan tâm đến vai trò giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội để có sự phối hợp chặt chẽ giữa Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội với các cấp chính quyền; đề nghị cần đưa vào những nội dung phối hợp tổ chức để vận động phát triển các loại hình kinh tế tập thể, để phát huy vai trò giám sát trong việc thực thi pháp luật về kinh tế tập thể cũng như các chính sách hỗ trợ phát triển kinh tế tập thể, HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại Điều 6 (Tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp trong tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX) cũng đã có một số quy định mang tính nguyên tắc về việc tham gia của tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp trong tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX. Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung quy định tại khoản 6 Điều 113 về việc cơ quan quản lý nhà nước có trách nhiệm phối hợp với Mặt trận tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên; tổ chức đại diện, hệ thống Liên minh HTX Việt Nam; tổ chức xã hội khác trong việc tổ chức thi hành pháp luật, tuyên truyền, phổ biến pháp luật về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; triển khai các chương trình, dự án phát triển tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX nhằm bảo đảm hiệu lực của công tác quản lý nhà nước và hiệu quả trong việc hỗ trợ, thúc đẩy phát triển kinh tế tập thể. Đối với việc thể chế hóa các chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW¹³ liên quan đến vai trò, chức năng, nhiệm vụ của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đề nghị xem xét, điều chỉnh tại Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam bảo đảm sự phù hợp và thống nhất trong hệ thống pháp luật.

- Có ý kiến đề xuất quy định về chủ thể thanh tra, kiểm tra, hướng dẫn nghiệp vụ

¹³ Nghiên cứu tiếp thu phù hợp với quan điểm chỉ đạo tại Nghị quyết số 20-NQ/TW về việc: “Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, Liên minh hợp tác xã và các tổ chức đại diện phối hợp chặt chẽ trong việc tuyên truyền, vận động quần chúng tham gia phát triển kinh tế tập thể”; “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, xã hội - nghề nghiệp tuyên truyền, vận động để hội viên, đoàn viên và nhân dân nắm chắc chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về kinh tế tập thể; phối hợp tổ chức vận động, phát triển các loại hình kinh tế tập thể”; nội dung được nêu tại phần tổ chức thực hiện tại Nghị quyết số 20-NQ/TW: “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội xây dựng chương trình, kế hoạch tuyên truyền, vận động và lựa chọn những nội dung thiết thực để khuyến khích, động viên nhân dân tích cực tham gia phát triển kinh tế tập thể; tăng cường hoạt động giám sát việc thực thi pháp luật về kinh tế tập thể và các chính sách hỗ trợ, phát triển kinh tế tập thể”.

kế toán, phương thức hoạt động theo Luật.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 3 Điều 112 (Nội dung chủ yếu về quản lý nhà nước) đã có quy định về việc thanh tra, kiểm tra việc thực hiện pháp luật đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; xử lý các hành vi vi phạm pháp luật theo quy định của pháp luật. Các quy định cụ thể về công tác thanh tra, kiểm tra của các cơ quan quản lý nhà nước được thực hiện theo chức năng, nhiệm vụ được Chính phủ giao, do đó không quy định cụ thể tại Luật này.

12. Về việc HTX, liên hiệp HTX phải nộp phí khi công bố nội dung đăng ký (Điều 49)

Có ý kiến đề nghị cân nhắc việc miễn phí cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX khi công bố nội dung đăng ký trên hệ thống thông tin điện tử của cơ quan đăng ký kinh doanh nhằm khẳng định sự ưu đãi hơn đối với khu vực này so với doanh nghiệp thông thường.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: dự thảo Luật quy định về việc công bố của HTX, liên hiệp HTX tương tự như đối với doanh nghiệp. Cụ thể tại Điều 49 (Công bố nội dung đăng ký của HTX, liên hiệp HTX) quy định HTX, liên hiệp HTX sau khi được cấp Giấy chứng nhận đăng ký HTX phải công bố nội dung đăng ký trên hệ thống thông tin điện tử của cơ quan đăng ký kinh doanh và phải nộp phí theo quy định của pháp luật. Hiện nay, cũng có quy định tương tự tại Luật Doanh nghiệp năm 2020 về việc doanh nghiệp phải thông báo công khai trên Cổng thông tin quốc gia về đăng ký doanh nghiệp sau khi được cấp Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp và phải trả phí theo quy định¹⁴. Hệ thống thông tin điện tử của cơ quan đăng ký kinh doanh do Trung tâm hỗ trợ nghiệp vụ đăng ký kinh doanh, Cục Quản lý kinh doanh, Bộ Kế hoạch và Đầu tư quản lý, vận hành. Trung tâm này là đơn vị sự nghiệp công lập tự chủ, do đó khi HTX, liên hiệp HTX thông báo công khai trên cổng thông tin quốc gia về đăng ký lần đầu HTX, liên hiệp HTX thì phải trả phí nhằm duy trì hệ thống.

13. Về tổ chức lại, giải thể, phá sản HTX, liên hiệp HTX (Chương VII)

- Có ý kiến cho rằng quy định tại dự thảo Luật về thứ tự ưu tiên xử lý vốn, tài sản còn lại khi HTX, liên hiệp HTX giải thể, phá sản có sự khác biệt so với quy định của Luật Phá sản; đề nghị bổ sung trường hợp tổ chức lại, hợp nhất, sáp nhập HTX, liên hiệp HTX thì tài sản chung không chia cũng nằm trong nhóm là không được chia cho các thành viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 102 về việc giải quyết phá sản đối với HTX, liên hiệp HTX được thực hiện theo quy định của pháp luật về phá sản; bổ sung quy định các trường hợp xử lý Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia trong các trường hợp chia, tách, hợp nhất, sáp nhập, giải thể và phá sản HTX, liên hiệp HTX. Theo đó việc xử lý Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia theo nguyên tắc dựa vào nguồn hình thành như đã nêu tại nội dung

¹⁴ Khoản 1 Điều 33 Luật Doanh nghiệp năm 2020

về Quỹ chung không chia, tài sản chung không chia.

- Có ý kiến cho rằng quy định ưu tiên trong phân chia tài sản còn lại khi giải thể HTX, liên hiệp HTX là chưa thỏa đáng, chưa bảo vệ được quyền của người lao động, chưa phù hợp với chính sách thu hút nhân lực làm việc trong khu vực kinh tế tập thể theo Nghị quyết số 20-NQ/TW; đề nghị người lao động phải thuộc ưu tiên thanh toán hàng thứ nhất trong trường hợp HTX, liên hiệp HTX bị giải thể, phá sản, bảo đảm phù hợp, thống nhất với quy định của Bộ luật lao động năm 2019.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại khoản 4 Điều 101 (Xử lý tài sản khi HTX, liên hiệp HTX giải thể) quy định việc phân chia tài sản còn lại khi giải thể thực hiện theo thứ tự ưu tiên sau đây: (i) Thanh toán chi phí giải thể bao gồm cả khoản chi cho việc thu hồi, định giá và thanh lý tài sản; (ii) Thanh toán nợ lương, trợ cấp thôi việc, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp theo quy định của pháp luật và quyền lợi khác của người lao động theo thỏa ước lao động tập thể và hợp đồng lao động đã ký kết; (iii) Nợ thuế; (iv) Khoản nợ khác. Quy định này tương tự như quy định tại khoản 1 Điều 54¹⁵ về thứ tự phân chia tài sản và Điều 101¹⁶ về thứ tự phân chia giá trị tài sản của tổ chức tín dụng tại Luật phá sản năm 2014, theo đó các khoản thanh toán cho người lao động chỉ sau chi phí phá sản và được ưu tiên trước cả việc thanh toán các nghĩa vụ tài chính của Nhà nước. Quy định tại khoản 4 Điều 101 dự thảo Luật Hợp tác xã (sửa đổi) đã được xin ý kiến và thống nhất với đại diện của Tòa án nhân dân tối cao.

- Có ý kiến đề nghị rà soát lại quy định tại khoản 1 và khoản 2 Điều 97 về các trường hợp giải thể HTX, liên hiệp HTX. Có ý kiến cho rằng hiện nay nhiều HTX do vướng mắc trong việc xử lý nợ khê đọng nên không thể giải thể được, do đó đề nghị có quy định, tạo điều kiện giải quyết dứt điểm nợ khê đọng để HTX có thể giải thể được theo quy định của pháp luật.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại khoản 1 Điều 97

¹⁵ Điều 54. Thứ tự phân chia tài sản

Trường hợp Thẩm phán ra quyết định tuyên bố phá sản thì tài sản của doanh nghiệp, hợp tác xã được phân chia theo thứ tự sau:

- a) Chi phí phá sản;
- b) Khoản nợ lương, trợ cấp thôi việc, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế đối với người lao động, quyền lợi khác theo hợp đồng lao động và thỏa ước lao động tập thể đã ký kết;
- c) Khoản nợ phát sinh sau khi mở thủ tục phá sản nhằm mục đích phục hồi hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp, hợp tác xã;
- d) Nghĩa vụ tài chính đối với Nhà nước; khoản nợ không có bảo đảm phải trả cho chủ nợ trong danh sách chủ nợ; khoản nợ có bảo đảm chưa được thanh toán do giá trị tài sản bảo đảm không đủ thanh toán nợ.

¹⁶ Điều 101. Thứ tự phân chia tài sản

Việc phân chia giá trị tài sản của tổ chức tín dụng thực hiện theo thứ tự như sau:

- a) Chi phí phá sản;
- b) Khoản nợ lương, trợ cấp thôi việc, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế đối với người lao động, quyền lợi khác theo hợp đồng lao động và thỏa ước lao động tập thể đã ký kết;
- c) Khoản tiền gửi; khoản tiền tổ chức bảo hiểm tiền gửi phải trả cho người gửi tiền tại tổ chức tín dụng phá sản theo quy định của pháp luật về bảo hiểm tiền gửi và hướng dẫn của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam;
- d) Nghĩa vụ tài chính đối với Nhà nước; khoản nợ không có bảo đảm phải trả cho chủ nợ trong danh sách chủ nợ; khoản nợ có bảo đảm chưa được thanh toán do giá trị tài sản bảo đảm không đủ thanh toán nợ.

(Các trường hợp giải thể HTX, liên hiệp HTX) bảo đảm thống nhất với quy định tại khoản 2 Điều 97. Việc xử lý dứt điểm nợ khê đọng của các HTX hiện nay đã ngừng hoạt động nhưng chưa giải thể được là vấn đề phức tạp, cần được xem xét, đánh giá một cách tổng thể, toàn diện cũng như tính toán, cân đối nguồn lực hỗ trợ một cách khả thi và phù hợp. Do đó, đề nghị Chính phủ khẩn trương xây dựng và hoàn thiện Hồ sơ trình Quốc hội xem xét, ban hành về chủ trương xử lý dứt điểm các HTX ngừng hoạt động, chờ giải thể trong đó có việc xử lý dứt điểm nợ của các HTX.

14. Về quy định chuyển tiếp (Điều 115)

- Có ý kiến đề nghị cân nhắc quy định về việc “Tổ hợp tác được thành lập trước ngày Luật này có hiệu lực mà thuộc đối tượng quy định tại khoản 2 Điều 106 của Luật này thì phải thực hiện đăng ký theo quy định của Luật này trong thời hạn 36 tháng kể từ ngày Luật này có hiệu lực thi hành” vì cho rằng thời hạn 36 tháng là quá dài.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và chỉnh lý quy định tại khoản 2 Điều 115 về việc tổ hợp tác phải thực hiện đăng ký theo quy định của Luật này trong thời hạn 24 tháng, tương tự như quy định đối với HTX, liên hiệp HTX về việc “HTX, liên hiệp HTX được thành lập trước ngày Luật này có hiệu lực thi hành mà tổ chức và hoạt động không trái với quy định của Luật này thì tiếp tục hoạt động và không phải đăng ký lại; trường hợp Điều lệ của HTX, liên hiệp HTX không phù hợp với quy định của Luật này thì phải sửa đổi, bổ sung trong thời hạn 24 tháng kể từ ngày Luật này có hiệu lực thi hành”.

- Có ý kiến đề nghị quy định chuyển tiếp về hoạt động tín dụng nội bộ theo quy định của Luật Hợp tác xã số 23/2012/QH13 vì kể từ khi Luật này có hiệu lực thi hành thì không có hoạt động tín dụng nội bộ, thay vào đó là hoạt động cho vay nội bộ và huy động vốn từ thành viên.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại khoản 3 Điều 115 quy định “Kể từ ngày Luật này có hiệu lực thi hành, HTX, liên hiệp HTX phải chấm dứt hoạt động tín dụng nội bộ theo quy định của Luật Hợp tác xã số 23/2012/QH13. Các hợp đồng tín dụng nội bộ đã được ký trước ngày Luật này có hiệu lực thi hành thì được tiếp tục thực hiện cho đến hết thời hạn hợp đồng”.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định chuyển tiếp đối với các chính sách đang được triển khai thực hiện theo Luật Hợp tác xã năm 2012 và vẫn còn hiệu lực thực hiện.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung khoản 5 Điều 115 quy định “Chính sách của Nhà nước đối với HTX, liên hiệp HTX được ban hành theo quy định của Luật Hợp tác xã số 23/2012/QH13 được tiếp tục thực hiện cho đến khi hết thời gian áp dụng chính sách hoặc có văn bản thay thế, bãi bỏ”.

- Có ý kiến đề nghị xem xét lại điều khoản chuyển tiếp của dự thảo Luật. Cụ thể, Điều 19 về miễn tiền thuê đất có dẫn chiếu là miễn tiền thuê đất theo quy định pháp luật về đất đai, hiện nay Luật Đất đai cũng đang được xem xét sửa đổi, thực tế thời gian qua cũng cho thấy tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX đều không được quy định là đối tượng

được giao đất, cho thuê đất tại Luật Đất đai. Vấn đề miễn tiền thuê đất phải được quy định trong Luật Thuế. Tuy nhiên, tại điều khoản chuyển tiếp của dự thảo Luật thì không sửa đổi quy định này trong Luật Thuế và Luật Đất đai, vì vậy, dự thảo Luật có ghi Chính phủ quy định chi tiết thì cũng không thể áp dụng được.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: các chính sách liên quan đến đất đai và thuế đã được rà soát, quy định tại Điều 21 (Chính sách tiếp cận mặt bằng sản xuất, kinh doanh) và Điều 22 (Chính sách thuế, phí và lệ phí) như đã nêu ở phần thể chế hóa nội dung 08 chính sách tại Nghị quyết số 20-NQ/TW theo nguyên tắc các chính sách này phải theo quy định của pháp luật về đất đai và pháp luật về thuế; đồng thời giao Chính phủ quy định chi tiết về nội dung, trình tự, thủ tục thực hiện các chính sách của Nhà nước về phát triển tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX và đề nghị Chính phủ khẩn trương xây dựng và hoàn thiện Hồ sơ trình Quốc hội xem xét, ban hành về Chương trình tổng thể về phát triển kinh tế tập thể trên phạm vi toàn quốc để bảo đảm tính khả thi, cụ thể của các chính sách này.

- Có ý kiến đề nghị cần nhắc, nghiên cứu bổ sung nội dung về Quỹ tín dụng nhân dân, trường hợp không tồn tại nữa thì cần phải có điều khoản chuyển tiếp để hoạt động.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: Luật Các TCTD quy định quỹ tín dụng nhân dân là TCTD do các pháp nhân, cá nhân và hộ gia đình tự nguyện thành lập dưới hình thức HTX để thực hiện một số hoạt động ngân hàng theo quy định của Luật này và Luật Hợp tác xã nhằm mục tiêu chủ yếu là tương trợ nhau phát triển sản xuất, kinh doanh và đời sống; Ngân hàng HTX là ngân hàng của tất cả các quỹ tín dụng nhân dân do các quỹ tín dụng nhân dân và một số pháp nhân góp vốn thành lập theo quy định của Luật này nhằm mục tiêu chủ yếu là liên kết hệ thống, hỗ trợ tài chính, điều hòa vốn trong hệ thống các quỹ tín dụng nhân dân. Theo đó, Ngân hàng HTX và Quỹ tín dụng nhân dân là HTX đặc thù, hoạt động trong lĩnh vực tài chính, ngân hàng và được điều chỉnh đồng thời bởi cả Luật Hợp tác xã và Luật Các TCTD. Nhiều quy định liên quan đến thành lập, tổ chức quản lý, tổ chức lại, giải thể, phá sản và hoạt động có liên quan đến ngân hàng HTX, quỹ tín dụng nhân dân đã được quy định tại Luật Các TCTD, do đó tại Luật Hợp tác xã không nêu lại các nội dung này và quy định nguyên tắc về áp dụng Luật Hợp tác xã và các luật có liên quan tại Điều 3 nhằm bảo đảm hoạt động an toàn, hạn chế tối đa việc ngừng hoạt động, giải thể, phá sản của ngân hàng HTX, quỹ tín dụng nhân dân, ảnh hưởng đến rủi ro hệ thống tài chính, ngân hàng.

II. MỘT SỐ NỘI DUNG KHÁC

- Có ý kiến đề nghị cần đánh giá, làm rõ thêm cơ sở lý luận và thực tiễn xem có cần thiết phải có quy định chung trong dự thảo Luật về vấn đề áp dụng pháp luật (chung) hay không, trong trường hợp Điều 3 chỉ để giải quyết mối quan hệ với Luật Các TCTD thì nên quy định cụ thể, không nhất thiết khái quát nội dung tại Điều 3 thành một nguyên tắc áp dụng luật chung cho tất cả các ngành, lĩnh vực.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại Điều 3 quy định nguyên tắc áp dụng Luật Hợp tác xã và các luật có liên quan mang tính khái quát nhằm bảo đảm tính bình đẳng trong quan hệ pháp luật tương tự như Điều 3 của Luật Doanh nghiệp năm 2020; xin tiếp thu, rà soát và thể hiện lại Điều 3 theo hướng gọn hơn, cụ thể quy định: “Trường hợp luật khác có quy định đặc thù về thành lập, tổ chức quản lý, tổ chức lại, giải thể, phá sản và hoạt động có liên quan của tổ hợp tác, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã thì áp dụng theo quy định của luật đó”. Theo đó, các luật dẫn chiếu đến bao gồm Bộ luật Dân sự, Luật Các TCTD và các luật khác có liên quan.

- Có ý kiến đề nghị rà soát, điều chỉnh các khái niệm tại Điều 4; bổ sung giao dịch nội bộ tại khoản 3 Điều 4 bao gồm cả giao dịch của HTX, liên hiệp HTX với thành viên liên kết không góp vốn.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu, rà soát và chỉnh lý tại Điều 4 (Giải thích từ ngữ), thống nhất cách hiểu các khái niệm tại Luật này. Tại dự thảo Luật quy định chính sách miễn, giảm thuế thu nhập doanh nghiệp theo quy định của pháp luật về thuế thu nhập doanh nghiệp đối với thu nhập từ giao dịch nội bộ của HTX, liên hiệp HTX, do đó chỉ xác định việc cung cấp sản phẩm, dịch vụ của HTX, liên hiệp HTX cho các thành viên chính thức là giao dịch nội bộ để được hưởng chính sách miễn, giảm thuế như trên. Đối với thành viên liên kết không góp vốn thì được hưởng ưu đãi từ việc HTX, liên hiệp HTX cung cấp sản phẩm, dịch vụ hoặc việc làm.

- Có ý kiến đề nghị rà soát Điều 4, lược bỏ một số quy định đã được quy định phổ biến tại các văn bản luật khác như bản sao, địa chỉ liên lạc, giấy tờ pháp lý của cá nhân, giấy tờ pháp lý của tổ chức; rà soát quy định về vốn điều lệ để bao quát được việc tăng, giảm vốn điều lệ trong quá trình hoạt động của HTX, liên hiệp HTX; đề nghị quy định rõ về văn bản giấy hoặc điện tử đối với Giấy chứng nhận đăng ký tổ hợp tác, HTX; đề nghị quy định về “người có quan hệ gia đình” tương thích với quy định tại Luật Hôn nhân và gia đình.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bỏ các quy định tại Điều 4 (Giải thích từ ngữ) về bản sao, địa chỉ liên lạc, giấy tờ pháp lý của cá nhân, giấy tờ pháp lý của tổ chức; chỉnh lý quy định về vốn điều lệ tại khoản 24, theo đó vốn điều lệ là tổng giá trị tài sản do thành viên chính thức và thành viên liên kết góp vốn đã góp hoặc cam kết góp khi thành lập hoặc trong quá trình hoạt động của HTX, liên hiệp HTX; chỉnh lý và bổ sung quy định rõ về văn bản bằng bản giấy hoặc bản điện tử đối với Giấy chứng nhận đăng ký tổ hợp tác, Giấy chứng nhận đăng ký HTX. Về giải thích từ ngữ đối với khái niệm “người có quan hệ gia đình” tại khoản 11 Điều 4 tương tự như quy định tại Luật Doanh nghiệp năm 2020, còn tại Luật Hôn nhân và gia đình nêu về khái niệm “thành viên gia đình” có nội hàm rộng hơn.

- Một số ý kiến đề nghị rà soát quy định tại khoản 1 Điều 5 bảo đảm phù hợp với quy định tại Hiến pháp và Luật Trưng mua, trưng dụng; đề nghị bổ sung cụm từ “cá nhân” sau cụm từ “các tổ chức” tại khoản 1 vì Nhà nước cần bảo hộ quyền, lợi ích hợp pháp của các cá nhân trong quá trình góp vốn thành lập tổ hợp tác, HTX,

liên hiệp HTX để khuyến khích huy động được nhiều cá nhân, tổ chức tham gia vào khu vực HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại khoản 1 Điều 5 (Bảo đảm của Nhà nước đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX và thành viên) về việc công nhận và bảo hộ quyền sở hữu tài sản, vốn đầu tư, thu nhập, các quyền và lợi ích hợp pháp khác của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX và thành viên. Nhà nước trung mua hoặc trưng dụng tài sản của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX theo quy định của pháp luật về trưng mua, trưng dụng tài sản.

- Có ý kiến cho rằng quy định tại Điều 6 về việc tham gia của các tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức chính trị - xã hội nghề nghiệp trong khu vực HTX nhưng không có quy định về nội dung tham gia, phạm vi tham gia, trách nhiệm tham gia, đề nghị nghiên cứu quy định để đảm bảo tính khả thi, rõ ràng.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: việc quy định cụ thể liên quan đến chức năng, nhiệm vụ của các tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức chính trị - xã hội nghề nghiệp đã được điều chỉnh tại pháp luật có liên quan và không thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật này. Do đó tại Điều 6 (Tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp trong tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX) chỉ nêu một số quy định mang tính nguyên tắc.

- Có ý kiến đề nghị diễn đạt lại cho gọn và logic hơn quy định tại khoản 1 Điều 7 do có sự trùng lặp tại điểm a và điểm đ khoản 1, điểm c trùng lặp với điểm d khoản 1; đề nghị rà soát, xem xét lại hành vi bị cấm tại như quy định về phân biệt đối xử, đầu cơ, trục lợi...; đề nghị nghiên cứu bổ sung về hành vi bị cấm đối với HTX, liên hiệp HTX có liên quan; đề nghị thêm cụm từ “tài trợ vũ khí hủy diệt hàng loạt” vào khoản 2; đề nghị rà soát nhằm hạn chế hoặc không quy định lại các hành vi bị nghiêm cấm đã có trong luật khác như hành vi khủng bố đã được quy định tại Luật Phòng, chống khủng bố năm 2013, hành vi rửa tiền đã được quy định tại Luật Phòng, chống rửa tiền năm 2022 hoặc hành vi tài trợ phổ biến vũ khí hủy diệt hàng loạt đã được quy định tại Nghị định số 81/2019/NĐ-CP ngày 11/11/2019 về phòng, chống phổ biến vũ khí hủy diệt hàng loạt; bỏ cụm từ “thực hiện bất kỳ hoạt động nào” tại điểm b khoản 3; quy định về cam kết của tất cả thành viên tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX về sử dụng đúng mục đích và có hiệu quả các khoản vay tín dụng, hỗ trợ.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 7 (Các hành vi bị nghiêm cấm) theo hướng chỉ quy định những hành vi bị nghiêm cấm liên quan đến phạm vi điều chỉnh của Luật, không quy định lại những hành vi bị nghiêm cấm đã được quy định tại luật khác, theo đó quy định cụ thể các hành vi bị nghiêm cấm đối với cơ quan quản lý nhà nước; đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; đồng thời bổ sung các hành vi bị nghiêm cấm đối với thành viên của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; rà soát, bỏ quy định về phân biệt đối xử tại điểm đ khoản 1; bỏ quy định về việc thực hiện bất kỳ hoạt động đầu cơ, trục lợi tại khoản 2; bỏ quy định về “rửa tiền, tài trợ khủng bố, tài trợ phổ biến vũ khí hủy diệt hàng loạt” tại điểm g khoản 2; bỏ

cụm từ “thực hiện bất kỳ hoạt động nào” tại điểm b khoản 3 ; bổ sung quy định về việc cấm tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX sử dụng nguồn lực hỗ trợ không đúng mục đích đã cam kết tại điểm e khoản 2 Điều 7.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung nguyên tắc về tuân thủ Hiến pháp và pháp luật tại Điều 8; đề nghị cân nhắc quy định về nguyên tắc bình đẳng, quyết định theo đa số tại điểm a khoản 2 trong quản lý, tổ chức tổ hợp tác vì tổ hợp tác được thành lập và hoạt động trên cơ sở thực hiện quyền và nghĩa vụ được xác lập tại hợp đồng hợp tác; đề nghị bỏ cụm từ “trực tiếp” tại điểm b khoản 2 trong việc tham gia của thành viên chính thức vào tổ chức quản lý và hoạt động của HTX, liên hiệp HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung tại khoản 4 Điều 8 (Nguyên tắc tổ chức, quản lý và hoạt động của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX) về việc tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX là tổ chức tự chủ, tự chịu trách nhiệm về hoạt động của mình trước Hiến pháp và pháp luật; chỉnh lý quy định tại khoản 2 Điều 8 bảo đảm phù hợp với việc tổ chức quản lý và hoạt động của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến đề nghị xem xét lại khoản 5 Điều 8 quy định “tổ chức kinh tế hợp tác có tư cách pháp nhân phải thường xuyên đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ, tay nghề kỹ thuật cho thành viên, người lao động” có thể ảnh hưởng đến chi phí hoạt động của tổ chức kinh tế hợp tác; đề nghị làm rõ vì sao phải quy định tuyên truyền đối với tầng lớp thanh niên tại khoản 5; cần tiếp tục nghiên cứu bổ sung nguyên tắc bảo đảm bình đẳng giới.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: nguyên tắc về đào tạo, giáo dục, thông tin cho thành viên là 1 trong 7 nguyên tắc quan trọng đã được tổ chức Liên minh HTX thế giới khuyến cáo nhằm giúp nâng cao trình độ, nhận thức và tăng cường tính gắn kết mật thiết giữa các thành viên. Đặc biệt phải tuyên truyền những giá trị tốt đẹp của HTX, vận động tầng lớp thanh niên là thành viên tiềm năng tham gia vào khu vực HTX để tổ chức, phong trào ngày một phát triển. Một trong những nghĩa vụ của HTX, liên hiệp HTX được quy định tại Điều 10 (Nghĩa vụ của HTX, liên hiệp HTX) là phải giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng cho thành viên và người lao động. Tại khoản 1 Điều 8 cũng đã có quy định về việc tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX mở rộng kết nạp thành viên không phân biệt về giới tính; tại khoản 3 Điều 18 (Tiêu chí thụ hưởng chính sách của Nhà nước) cũng quy định về việc ưu tiên lựa chọn được thụ hưởng chính sách của Nhà nước đối với tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX có phụ nữ làm quản lý, có nhiều thành viên là nữ hoặc sử dụng nhiều lao động nữ hơn, đây chính là những quy định nhằm bảo đảm nguyên tắc về bình đẳng giới.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung việc tăng cường liên kết giữa tổ chức kinh tế tập thể với các tổ chức thuộc thành phần kinh tế khác, đặc biệt là với doanh nghiệp nhà nước theo chủ trương tại Nghị quyết số 20-NQ/TW.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung tại điểm c khoản 6 Điều 8

nội dung về tăng cường liên kết giữa tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX với các tổ chức khác, đặc biệt là liên kết với doanh nghiệp nhà nước trong hỗ trợ liên kết, tiêu thụ, sử dụng sản phẩm, dịch vụ, tạo điều kiện cho tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX hoạt động hiệu quả.

- Có ý kiến đề nghị cần tiếp tục nghiên cứu để thể chế hóa đầy đủ hơn Nghị quyết số 20-NQ/TW về vai trò, quyền và nghĩa vụ của tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX trong việc tham gia thực hiện các chính sách phát triển văn hóa, xã hội, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và bổ sung tại khoản 7 Điều 9 (Quyền của HTX, liên hiệp HTX) về việc HTX, liên hiệp HTX có quyền tham gia thực hiện chính sách, chương trình, dự án phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội bảo đảm an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội, bảo vệ môi trường tại cộng đồng dân cư.

- Có ý kiến đề nghị thể hiện nội dung tại Điều 10 về nghĩa vụ của HTX, liên hiệp HTX một cách khái quát hơn, không chia nhỏ các nghĩa vụ do việc liệt kê là chưa đủ, cũng sẽ không bao giờ đủ; đề nghị chỉnh sửa lại quy định tại khoản 6 về nghĩa vụ của HTX, liên hiệp HTX phải theo dõi riêng các khoản thu, chi của giao dịch nội bộ và giao dịch bên ngoài vì cụm từ “theo dõi” không mang ý nghĩa tích cực mà nên sửa lại cụm từ này cho phù hợp, như “hạch toán riêng”.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 10 (Nghĩa vụ của HTX, liên hiệp HTX) quy định một cách khái quát về các nghĩa vụ chủ yếu của HTX, liên hiệp HTX; đưa nội dung hạch toán riêng về giao dịch nội bộ quy định tại Điều 90 (Chế độ kế toán).

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định phải lưu giữ tài liệu tại trụ sở chính theo Điều lệ của HTX và lưu giữ theo thời gian luật định tại khoản 2 Điều 11.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 12 (Chế độ lưu trữ tài liệu), quy định các tài liệu mà HTX, liên hiệp HTX phải lưu trữ theo quy định của pháp luật và Điều lệ; tổ hợp tác phải lưu trữ theo quy định của pháp luật và hợp đồng hợp tác.

- Có ý kiến đề nghị đánh giá kỹ hơn quy định tại Điều 12 về hệ thống thông tin quốc gia về HTX; đề nghị giải thích cụ thể về ứng dụng công nghệ số, chuyển đổi số trong tổ chức hoạt động của HTX như tập trung xây dựng hệ thống cơ sở hạ tầng các nền tảng số, đào tạo nguồn nhân lực, nâng cao về kỹ năng số cho thành viên, nhất là người lao động trong HTX, đặc biệt là quảng bá hình ảnh sản phẩm của HTX.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 13 (Hệ thống thông tin quốc gia về HTX), theo đó quy định hệ thống này bao gồm: cổng thông tin quốc gia về HTX; cơ sở dữ liệu về tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX; cơ sở dữ liệu liên quan và hạ tầng kỹ thuật hệ thống; giao Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư quy định về việc cập nhật, khai thác và quản lý Hệ thống thông tin quốc gia về HTX.

- Có ý kiến đề nghị nghiên cứu điều chỉnh quy định tại Điều 13 theo hướng khuyến khích HTX, liên hiệp HTX đăng ký thành lập trang thông tin điện tử để công bố thông tin về đăng ký hoạt động của mình, nếu quy định bắt buộc như dự thảo Luật sẽ dẫn đến phát sinh rất nhiều chi phí, ảnh hưởng đến nguồn lực của HTX; đề nghị quy định rõ ràng hơn việc công bố thông tin tại khoản 4 Điều 13; cần quy định rõ chế độ báo cáo tình hình hoạt động, vì HTX, liên hiệp HTX là tổ chức tự nguyện, hoạt động theo Điều lệ và Luật, nếu bắt buộc báo cáo theo định kỳ cho cơ quan quản lý nhà nước là chưa hợp lý.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 14 (Công bố thông tin của HTX, liên hiệp HTX); quy định tại Điều 10 về một trong những nghĩa vụ của HTX, liên hiệp HTX là phải thực hiện chế độ báo cáo về tình hình hoạt động của HTX, liên hiệp HTX theo quy định của Chính phủ.

- Một số ý kiến đề nghị cần có tiêu chí để phân loại HTX siêu nhỏ, nhỏ, vừa và lớn tại Điều 15 và giao cho Chính phủ quy định; đề nghị phân loại các hình thức HTX thành hai loại hình: loại hình HTX nông nghiệp và loại hình HTX phi nông nghiệp; đề nghị phân loại HTX quy định tại Điều 15 phải theo ba tiêu chí, đó là số lượng thành viên, tổng số vốn và doanh thu tương tự như việc phân loại tổ chức kinh tế tại Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại Điều 16 quy định HTX được phân loại siêu nhỏ, nhỏ, vừa, lớn theo tiêu chí số lượng thành viên chính thức và một trong hai tiêu chí là doanh thu hoặc tổng nguồn vốn. Việc phân loại HTX thành 4 mức độ là siêu nhỏ, nhỏ, vừa và lớn đã được thực hiện trên thực tế theo Thông tư số 01/2020/TT-BKHĐT của Bộ Kế hoạch và Đầu tư về phân loại và đánh giá HTX. Nghị định số 80/2021/NĐ-CP của Chính phủ về hướng dẫn Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, cũng phân loại doanh nghiệp nhỏ và vừa làm 03 loại: siêu nhỏ, nhỏ và vừa, còn lại là doanh nghiệp lớn. Việc phân loại HTX như vậy nhằm tạo thuận lợi cho HTX được áp dụng chính sách của Nhà nước và có căn cứ quy định về việc áp dụng tổ chức quản trị đầy đủ hay rút gọn; quy định về kiểm toán phù hợp với quy mô, đối tượng kiểm toán...

- Một số ý kiến đề nghị bổ sung cụm từ “bảo vệ môi trường, ứng phó biến đổi khí hậu” sau cụm từ “đổi mới sáng tạo” tại điểm c khoản 4 Điều 19 cho phù hợp với khoản 2 Điều 17.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại khoản 3 Điều 23 (Chính sách tiếp cận vốn, bảo hiểm), theo đó tổ hợp tác, HTX, liên hiệp HTX được ưu tiên tiếp cận nguồn vốn từ các quỹ phát triển khoa học công nghệ, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu và các định chế tài chính theo quy định của pháp luật vì mục tiêu phát triển bền vững.

- Có ý kiến đề nghị nghiên cứu, bổ sung nội dung vốn hoạt động trong Giấy chứng nhận đăng ký của HTX, liên hiệp HTX quy định tại Điều 28 nhằm thể hiện quy

mô vốn của HTX, liên hiệp HTX, vì vốn điều lệ do các thành viên của các HTX, liên hiệp HTX góp thường rất nhỏ, gây trở ngại cho HTX, liên hiệp HTX khi tiến hành giao dịch với đối tác hoặc huy động vốn tín dụng. Trong khi đó nguồn vốn được hình thành từ Quỹ chung không chia và tài sản chung không chia khá lớn nhưng không được ghi nhận vào vốn điều lệ.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: tại dự thảo Luật đã quy định về vốn điều lệ tại khoản 28 Điều 4 (Giải thích từ ngữ) và vốn hoạt động tại Điều 80 (Vốn hoạt động của HTX, liên hiệp HTX). Theo đó, Quỹ chung không chia được ghi nhận vào vốn hoạt động. Tuy nhiên, việc ghi nhận vốn hoạt động trên Giấy chứng nhận đăng ký HTX sẽ dẫn đến trường hợp nếu vốn hoạt động thường xuyên thay đổi thì HTX, liên hiệp HTX sẽ phải đăng ký thay đổi mỗi lần có biến động, phát sinh thêm gánh nặng thủ tục hành chính cho HTX, liên hiệp HTX. Do vậy, quy định tại Điều 44 (Nội dung Giấy chứng nhận đăng ký HTX) chỉ ghi nhận vốn điều lệ để làm căn cứ chịu trách nhiệm của thành viên khi giải thể, phá sản.

- Có ý kiến đề nghị có quy định riêng về việc quản lý, sử dụng vốn của HTX, liên hiệp HTX được thành lập và hoạt động trước khi Luật HTX năm 1996 có hiệu lực thi hành. Theo đó, đối với nguồn vốn tích lũy không chia (được trích từ quỹ đầu tư phát triển) của HTX, liên hiệp HTX được ghi nhận vào vốn tích lũy cùng với vốn điều lệ được thể hiện trên Giấy chứng nhận đăng ký HTX hoặc chuyển phần vốn này vào Quỹ chung không chia, nhưng được tiếp tục giữ nguyên hiện trạng mục đích sử dụng và được hạch toán riêng.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: theo quy định tại Điều 80 (Vốn hoạt động của HTX, liên hiệp HTX), vốn tích lũy được ghi nhận vào vốn hoạt động của HTX, liên hiệp HTX. Trường hợp đưa vốn tích lũy vào Quỹ chung không chia thì phải tuân thủ theo quy định tại Luật này. Vì vốn tích lũy thuộc vốn hoạt động nên việc ghi nhận vốn tích lũy trên Giấy chứng nhận đăng ký HTX là không phù hợp vì dẫn đến trường hợp HTX, liên hiệp HTX sẽ phải đăng ký thay đổi mỗi lần có biến động về vốn hoạt động, phát sinh thêm gánh nặng thủ tục hành chính cho HTX, liên hiệp HTX.

- Có ý kiến cho rằng điểm b khoản 2 Điều 103 chưa đề cập đến nghĩa vụ đối với Nhà nước; đề nghị gộp thành 1 khoản là “Thực hiện đầy đủ, kịp thời các nghĩa vụ đối với thành viên, tổ chức, cá nhân và nghĩa vụ đối với nhà nước theo quy định của pháp luật”. Việc thực hiện hợp đồng phải theo quy định của Bộ luật Dân sự.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin tiếp thu và thể hiện tại Điều 107 (Thành lập, hoạt động của tổ hợp tác), trong đó quy định một trong nghĩa vụ chủ yếu của tổ hợp tác là thực hiện đầy đủ, kịp thời nghĩa vụ đối với thành viên, cá nhân, tổ chức có liên quan.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định tại dự thảo Luật ghi nhận ngày 11 tháng 4 hằng năm là ngày HTX Việt Nam do Luật Hợp tác xã hiện hành chưa quy định nội dung này.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội xin báo cáo: việc công nhận ngày truyền thống được thực hiện theo Luật Tổ chức Chính phủ, Nghị định số 111/2018/NĐ-CP ngày 31/8/2018 của Chính phủ quy định về ngày thành lập, ngày truyền thống, ngày hưởng ứng của các bộ, ngành, địa phương, theo đó thẩm quyết quyết định các ngày này thuộc Thủ tướng Chính phủ, như Ngày HTX Việt Nam 11/4 theo Quyết định số 1268/QĐ-TTg ngày 27/07/2011, Ngày doanh nhân Việt Nam 13/10 theo Quyết định số 990/QĐ-TTg ngày 20/09/2004... Vì vậy, để bảo đảm tính đồng bộ, thống nhất, đồng bộ của hệ thống pháp luật, đề nghị không quy định nội dung này tại dự thảo Luật.

Ngoài các vấn đề trên, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã chỉ đạo cơ quan chủ trì thẩm tra, cơ quan chủ trì soạn thảo và các cơ quan hữu quan tiếp thu, chỉnh lý về kỹ thuật văn bản; đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo chuẩn bị dự thảo Nghị định hướng dẫn Luật để trình Quốc hội xem xét tại Kỳ họp thứ 5 (tháng 5 - 6/2023), xin báo cáo Quốc hội xem xét, cho ý kiến./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Đ/c CTQH (để b/c);
- Các Đ/c PCTQH;
- TT các UB: KT, PL;
- Tổng thư ký Quốc hội, Chủ nhiệm VPQH;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Kế hoạch và Đầu tư;
- Bộ Tư pháp;
- Các Vụ: KT, PL;
- Lưu: HC, KT.
- E-pas:

TM. ỦY BAN THƯỜNG VỤ QUỐC HỘI
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Đức Hải